

ADVENT SZEMLE

2023. NOVEMBER: HAZA VÁGYOM! + JÉZUS CSALÁDI ALBUMA
+ AMIKOR AZ ERŐBŐL HATALOM LESZ + A NAGY SZEMLÉLŐ
A KVANTUMFIZIKÁBAN + A PSZICHOPATOLÓGIA ÉS A BŰN, VALAMINT
A JÉZUS KRISZTUS ÁLTALI GYÓGYULÁS + A JELENÉSEK KÖNYVÉT
ÁTSZÖVŐ VÖRÖS FONAL + „HALÁLOS SEB”, VAGY ABSZURD SZÍNJÁTÉK

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉT VÁROKNAK

*A maradék egyháza
– a misszió erődítménye*

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsőítsük határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljöveteletét.

2023. november
21-22.

**10-60%-os
árengedmény***

Online NyKN:
november 21-22.
24 óra/nap

NyKN call-center:
november 21-22.
8:00-22:00

**NyKN a könyves-
boltjainkban:**
november 21-22.
9:00-18:00

www.viataisanatate.ro

**NYITOTT
KAPUK**

NAPJA

evs
editura viață și sănătate

- Bukarest: 0740 10 10 34, 021 323 00 20
comenzi@viataisanatate.ro
- Kolozsvár: 0745 51 32 29, 0364 73 69 72
(Cuza Vodă utca, 16 szám);
gyongyi_pasztor@yahoo.com
- Marosvásárhely – raktár: 0740 10 10 40,
0265 24 98 28 (Predeal utca, 120 szám)
Marosvásárhely – könyvesbolt: 0753 090 457
(Aurel Filimon utca, 16 szám)
- Nagyvárad: 0359 455 945, 0753 090 466
(December 1 tér, 6 szám)

* Ajánlatunk nem vonatkozik az Év könyve-sorozat könyveire. A Nyitott Kapuk Napja alkalmából tett árengedményt nem befolyásolják egyéb árkedvezményes ajánlatok.

Az árengedmény ajánlata a készlet erejéig tart.

2023. NOVEMBER. A Romániai Hetednapos Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja.
Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Balla Loránd; Főszerkesztő Teodor Huțanu; A magyar kiadás koordinátora Szász Ernő; Tanácsadók Aurel Neațu, Georget Pîrlitu, Emil Jigău, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Robert Mandache, George Sbirnea, Ștefan Tomoiagă, Gabriel Ban; Különleges munkatársak Eugen Chirilianu, Dragoș Mușat, Gelu Poenariu, Daniel Brînzan, Marius Andrei; Fordította Bartha Sándor; Szerkesztő Zakariás Loránd; Tördelés Szöcs Erzsébet; Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszemle), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400 107; Tel. 0756-059330; E-mail adventszemle@adventist.ro; Website www.curieruladventist.ro; Nyomtatás Tipografia Viață și Sănătate, Șos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov; Tel. 021/323 00 20, Fax 021/323 00 40
ISSN 1842 - 3361

EGYHÁZUNK ÉLETÉNEK FONTOSABB ESEMÉNYEI 2023. JÚLIUS – OKTÓBER

„Az Úr áldása rátok! Áldunk benneteket az Úrnak nevében!” (Zsolt 129:8)

Melyek egyházunk életének legfontosabb eseményei? Összefoglalóban beszámolok a romániai advent közösség fontosabb eseményeiről, továbbá néhány megjegyzést fűzök az Inter-Európai Divízió közleményéhez, amelyben egyházunk regionális vezetősége állást foglal egyes németországi adventista vezetők LMBTQ-kérdéshez való viszonyulásával kapcsolatban.

Hivatalos találkozók

Ciprian Vasile Olinic új vallásügyi államtitkár már a kinevezése utáni napokban meglátogatta egyházunk központi székházát. A megtisztelő látogatás nagyjából 90 percig tartott, mely alatt bemutattuk neki egyházunk sajátosságait, a média-, az oktatási és a jótékonyági tevékenységet, amit tagjaink végeznek a romániai társadalom érdekében. Mivel egyházunk nem fogad el az államtól pénzt lelkészeink bérének kifizetésére, Románia kormányától imaházak építésére kértünk támogatást. A magas rangú hivatalnok beleegyezett, hogy a találkozó végén imádkozzunk érte, így Dragoș Mușat lelképásztorral Isten segítségét kértük a vallásügyi államtitkárság munkájára, „és minden méltóságban levőkért, hogy csendes és nyugodalmas életet éljünk, teljes istenfélelemmel és tisztességgel” (1Tim 2:2).

A nyár derekán rövid egyeztetést folytattam Bukarest Municipium Szociális Osztályának vezetőjével, Cosmina-Ioana Simiean Nicolescu igazgatónökkel. Az Unió székhelyén tartott munkamegbeszélésen az ADRA vezetői is részt vettek. A találkozó legfőbb témáját a fővárosi adventista önkéntesek novemberi szolgálata képezte. Isten ajtót nyit, hogy szolgálhassunk, és tényleges választ adhassunk a főváros lakosságának problémáira. Szeretnénk, hogy befolyásunk „fényljék... az emberek előtt, hogy lássák a *mi jó cselekedeteinket*, és dicsőítsék a *mi mennyei Atyánkat*” (Mt 5:16).

Jó hírek az országból

A legnagyobb lélekszámú adventista összejöveteleket Krajován és Marosvásárhelyen rendeztük meg: előbbi helyen az adventista ifjak kongresszusára, utóbbin pedig a magyar adventisták kongresszusára került sor. A szombati napokon jelen voltam mindkét rendezvényen, amelyre több ezren jöttek el: Krajovára hozzávetőleg 2400 fiatal, Marosvásárhelyre mintegy 2800 magyar adventista. Felemelő érzés olyan ünnepi rendezvényen részt venni, ahol Istent magasztalják, és lehetőség van a közösség-ápolásra, az ihletésre és egymás bátorítására. Imádkozzatok a gyermekeinkért! Van egy értékes üzenetem az ifjakhoz: „Az idős lelkészek vagy tagok még feleannyi befolyást sem tudnak gyakorolni az emberekre, mint amelyet ti gyakorolhattok a barátaitokra” (Ellen G. White: *Pastoral Ministry*, 164. o.).

3 Vezércikk

Aurel Neațu

Egyházunk életének fontosabb eseményei (2023. július – október)

6 Esemény

Dr. Dan Constantinescu

Útkedvet a Feketealmi Egészségközpontban

8 Börtönszolgálat

George Aroiu

Áldott tapasztalatok

10 Esemény

Szász Ernő

Haza vágyom! – A Romániai Magyar Adventisták 3. Kongresszusa

13 Esemény

Szász Ernő

Kárpát-medencei magyar adventista lelkészek találkozója

14 ADRA

„Iskolába akarok menni!” – ablak a jövőbe
510 hátrányos helyzetű gyermek számára

16 Elmélkedés

Dr. Daniel Nițulescu

Jézus családi albuma

18 Hitelvek

Dr. Dan Romulus Șerban

Amikor az erőből hatalom lesz

21 Esemény

Iosif Suciu

Pihenő az időben – A Nyugdíjas Adventista Lelkipásztorok Egyesületének találkozója – 2023. augusztus 18–21. – Méhkert

22 Elmélkedés

Benone Corneliu Lupu

A nagy szemlélő a kvantumfizikában

24 Keresztény lélektan

Liviu Văduva

A pszichopatológia és a bűn, valamint a Jézus Krisztus általi gyógyulás (II)

26 Proféciamagyarázat

Emilian Niculescu

A Jelenések könyvét átszövő vörös fonál (IV)

27 Teológia

Florin Lăiu

„Halálos seb”, vagy abszurd színjáték

31 Gyermekek oldala

Alina Chirileanu

**2023. SZEPTEMBER
11. ÉS 14. KÖZÖTT
KÖZEL 200 ROMÁ-
NIAI ÉS 40 BOLGÁR
LELKIPÁSZTOR
MÉLYÍTHETTE EL
ISMERETEIT KRISZ-
TUS MÁSODIK
ELJÖVETELÉVEL
KAPCSOLATOSAN
A MÉHKERTI OKTA-
TÁSI ÉS MISSZIÓS
KÖZPONTBAN
SZERVEZETT ÉRTE-
KEZLETEN. AZ
ELŐADÓK EURÓPÁ-
BÓL ÉS AMERIKÁBÓL
ÉRKEZETT TEO-
LÓGUS PROFESZ-
SZOROK VOLTAK.**

A Pénzügyi Osztály a második negyedév végén a bejüvetelök 13,43%-os növekedéséről számolt be országos szinten, ami a tagok Isten iránti hűségét igazolja, az infláció ellenére is. Tudom, hogy Isten megjutalmazza a szív indítékait, és azért osztottam meg tagjainkkal ezt az információt is, hogy dicsőítsem Őt „nagyságának gazdagsága szerint” (Zsolt 150:2).

Az új iskolai év imádsággal kezdődött az adventista oktatási intézményekben, de voltak olyan lelkipásztoraink, akik már szeptember 9-én, a gyülekezetek szószékein áldást kértek a tanulókra. Az életre való nevelésnek jól képzett tanerőre van szüksége, ugyanakkor Bibliához ragaszkodó diákokra is. Minden reggel imádkozunk azokért a tanügyi alkalmazottakért, akikre rábízunk fiainkat, lányainkat és unokáinkat, hogy örök életre szóló jellemet tudjanak kialakítani bennük.

Emlékeztetőül és Isten iránti hálából említtem meg azokat az adventista gyülekezeteket, amelyek az Unió küldötteinek jelenlétében ünnepelték 100. évfordulójukat: Perieni (Iași), Botuș (Suceava), Szászakna (Ocnița, Beszterce-Naszód), Szászrügen (Maros), Popa Tatu (Bukarest). Az alexandriai (Teleorman) gyülekezetben a kórus megalapításának 100. évfordulóját ünnepelték. Az Úr áldja meg ezt a gazdag örökséget!

Az ősztől újakezdtük a lelkészi felkészítőket. Az egyházterületek által szervezett képzések az őszi időszak és az új missziós év sajátos rendezvényei. A Munténiai-, Bánáti-, Észak- és Dél-erdélyi Egyházterületek által tartott képzéseken az Unió képviselői is részt vettek. Ezenkívül más területeken is beütemeztünk találkozót, például a helyi gyülekezetek megválasztott szolgálattevői számára. Munkatársaimmal együtt részt vettünk az Alexandrián, Bákóban és Slatinán szervezett találkozón.

2023. szeptember 11. és 14. között közel 200 romániai és 40 bolgár lelkipásztor mélyíthette el ismereteit Krisztus második eljövételével kapcsolatosan a Méhkerti Oktatási és Missziós központban szervezett értekezleten. Az előadók Európából és Amerikából érkezett teológus professzorok voltak. A szemináriumok és a műhelytevékenységek során kutatások kerültek bemutatásra a következő témákban: a szentély tana miként segíti elő a jelenlegi missziómunkát?; digitális missziómunka; gyülekezetalapítás; a muzulmán világban végzett misszió; különböző összeesküvés elméletek; a Jelenések könyvének egy kevésbé ismert hermeneutikai kulcs általi értelmezése; a katolicizmuson belüli ökumenikus gondolkodásmód lassú, de lényeges változása; valamint a keresz-

ténység advent előtti erőteljes hanyatlása és hitehagyása, mely kiválthatja Isten keresztényektől való elfordulását.

A németországi lelki küzdelem

Kedves testvérek és testvérnők! Fájdalommal kell közölnöm, hogy a Németországi Adventista Egyház igen komoly, eddig még sosem tapasztalt válságot él át, amely azonban sokkal enyhébb annál, mint ami a Bírák könyvében van feljegyezve.

Megdöbbenéssel vettük tudomásul, hogy szeptember elején két németországi egyházterület elnöke az egyik hivatalos egyházi kiadványban az LMBTQ-közösséggel kapcsolatos, kompromittáló cikk publikálását engedélyezte. Meg tudom érteni, hogy a vezetők és a tagok egy része verbálisan toleráns magatartást tanúsít a szexuális természetű bűnök iránt, noha pontosan nem ismerem a liberális teológiai eszmék elterjedésének szintjét, amelyeket a Biblia határozottan elítél, mint ahogy az egyházvezetés is minden szinten, s amelyekről nagyon sok hűséges tagunk elhatárolódik. Németországban egyházunk egyes vezetői hivatalosan is felszólaltak a közzétett cikk ellen, ezért is remélem, hogy a két említett elnök bibliaellenes álláspontja csak elszigetelt, személyes félresiklásnak minősül.

Az Inter-Európai Divízió előjárói olyan hatékony adminisztratív intézkedések kidolgozására készülnek, amelyek a lehető legkisebb kár okozásával oldanak meg ezt a kényes helyzetet. Mindaddig, míg megszületnek a német polgári törvényekkel is összhangban levő egyházi intézkedések, tartsuk szem előtt a tényt, hogy történelme során a német adventizmus mindig is kitűnt függetlenedési lelkületével, illetve a Prófétaág Lelkének tanításaival szembeni fenntartásaival. Ennek tudható be, hogy ma vannak olyan adventista professzorok, akik már nem fogadják el a házasságra és a családra vonatkozó hitalapvünket. Az ő befolyásukra sajnálatos módon teljesedik a prófécia, mely leírja egyes adventisták hitehagyását és az egyházban végbemenő végidei rostálást.

Mit tehetünk mi ebben a német kultúrától teljesen különböző környezetben, mielőtt bekövetkezne a hitehagyás és a gonoszság minden családsága (2Tim 2:3, 9-10)?

Íhletett válaszok

„Ezt pedig cselekedjétek, tudván az időt, hogy ideje már, hogy az álomból felserkenjünk; mert most közelebb van hozzánk az idvesség, mint amikor hívőkké lettünk. Az éjszaka elmúlt, a nap

pedig elközelgett; vessük el azért a sötétségnek cselekedeteit, és öltözzük fel a világosság fegyvereit. Mint nappal, ékesen járjunk, nem dobozdásokban és részegségekben, nem bujálkodásokban és feslettségekben, nem versengésben és irigységben: hanem öltözzétek fel az Úr Jézus Krisztust, és a testet ne tápláljátok a kívánságokra!” (Róm 13:11-14).

A nagy tömegek elvesztése az ótestamentumi történelem része. „Nem akarom pedig, hogy ne tudjátok, atyámiai, hogy a mi atyáink... mindnyájan Mózésre keresztelkedtek meg... mindnyájan egy lelki eledelt ettek... de azoknak többségét nem kedvelé az Isten, mert elhullának... Mindezek pedig példaképpen estek rajtuk; megíratlak pedig a mi tanulságunkra, akikhez az időknek vége elérkezett. Azért aki azt hiszi, hogy áll, meglassa, hogy el ne essék” (1Kor 10:1-5, 11-12).

Személyesen mit tegyünk? „Meggondolván, mi legyen kedves az Úrnak. És ne legyen közösségek a sötétség gyümölcstelen cselekedeteivel, hanem inkább meg is feddjétek azokat; mert amelyek azok titokban cselekszenek, éktelen dolog csak mondani is” (Ef 5:10-12).

Másfelől pedig ne feledjük el Jézus szavait, amelyeket tiszteletreméltó hívőkhöz intézett: „A vámszedők és a parázna nők megelőznek titeket az Isten országában” (Mt 21:31). Meg kell értenünk, hogy a lelki képmutatás veszélyesebb a testi bűnöknél, mert ez utóbbiakat Isten kegyelme által el lehet hagyni.

Éppen ezért vigyázzunk magunkra. „Tartsátok meg magatokat Isten szeretetében, várván a mi Urunk Jézus Krisztusnak irgalmasságát az örök életre. És könyörüljétek némelyeken, megkülönböztetvén őket. Másokat pedig retentéssel mentsetek meg, kiragadva őket a tűzből, és utálva még a ruhát is, amelyet a test beszennyezett” (Júd 1:21-23).

Immár 130 éve tudjuk, hogy mindezek be fognak következni. Hallgassuk meg a próféta szavait: „Az Úr hamar eljön. Minden gyülekezetben megtisztító, rostáló folyamatnak kell lennie, mert vannak közöttünk gonosz emberek, akik nem szeretik az igazságot, és nem tisztelik Istent” (Ellen G. White: *Az utolsó napok eseményei*, 173. o.).

„A rostálás idejében vagyunk, abban az időben, amikor minden rostálendő meg lesz rostálva. Az Úr nem bocsát meg azoknak, akik tudják az igazságot, de nem szölgák, és nem engedelmességek a parancsolatainak” (uo.).

„Minthogy üldözés nem folyik ellenünk, sorainkba sodródtak olyanok, akik látszólag keresztény életmódot folytatnak, de akik, ha üldözés in-

dulna meg ellenünk, azonnal távoznának” (*Evangelizálás*, 360. o.).

„Sőt ti magatok közül is támadnak férfiak, akik fonák dolgokat beszélnek, hogy a tanítványokat maguk után vonják» (Csel 20:30). Ez bizonyára meg fog mutatkozni Isten népe körében” (*Evangelizálás*, 593. o.).

„A rostálás idején, amikor megjelennek a tévtanok és a hamis elméletek, ezek a felületes olvasók, minthogy nincsenek megalapozva, futóhomokként sodródnak majd ide s tova” (*Bizonyságtételek a prédikátoroknak*, 112. o.).

„Néhányan távoznak közülünk, akik nem akarják a frigiditást tovább hordozni. Ám nem emelhetnek falat, hogy az igazság útját állják. Mert előre tör, felfelé tör, mindvégig” (*Bizonyságtételek a prédikátoroknak*, 411. o.).

„Dátán és Abirám lázadásának története egészen az idők végéig ismétlődni fog. Ki áll majd az Úr oldalán? Vajon, aki enged a csalásnak, a maga során szintén csalóvá válik?” (*Letter 15*, 1892.).

„Amikor Krisztus... törvényét leginkább megvetik, lelkesedésünknek akkor kell a legforróbbnak, bátorságunknak és szilárdságunknak tántoríthatatlannak lennie. Álljunk az igazság oldalára, amikor a többség elhagy minket! Akkor harcoljunk az Úr harcát, amikor kevés a harcos! Ez a próbatételünk. Izzó lelkesedést kell merítenünk mások hidegségéből, bátorságot mások gyávaságából, és hűséget az árulásukból” (*Bizonyságtételek*, 5. köt., 136. o.).

„Az egyház látszólag a bukás határához ér, de nem bukik el. Megmarad, s közben Sion bűnösei kiostáltatnak – a konkoly elkülönül az értékes búzától. Szörnyű esemény lesz ez, de be kell következnie!” (*Szemelvények*, 2. köt., 380. o.).

Mindannyiőtokhoz szólók, de különösen azokhoz, akik „sóhajtanak és nyögnek az utálatosságokért” (Ez 9:4), amelyek vannak és lesznek (Ez 8:6).

Kedves testvéreim és testvérnőim, meghívlak, hogy vegyétek ki a részeteket a jó és gonosz közt dúló nagy küzdelemből, és „könyörögjétek Jeruzsálem békességéért; legyenek boldogok a téged szeretők!” (Zsolt 122:6).

Mi is azért imádkozunk, hogy mindannyian szentségben és reménységben éljünk!

Sok áldást kívánok! ■

A DINAMIKUS EGYHÁZ AUREL NEAȚU

**AZ EGYHÁZ LÁTSZÓLAG
A BUKÁS HATÁRÁHOZ
ÉR, DE NEM BUKIK EL.
MEGMARAD, S KÖZBEN
SION BŰNÖSEI KIROS-
TÁLTATNAK – A KONKOLY
ELKÜLÖNÜL AZ ÉRTÉKES
BÚZÁTÓL. SZÖRNYŰ
ESEMÉNY LESZ EZ, DE
BE KELL KÖVETKEZNI!**

Aurel Neațu, a Romániai Unió elnöke

ÚTKEZDET A FEKETEHALMI EGÉSZSÉGGŐZPONTBAN

Isten hozott minálunk! Osztogatok az örömünkben!” Ezekkel a szavakkal fogadták a Feketealmi (Codlea, Brassó megye) Egészségközpont felavatási ünnepségére érkező vendégeket. A projekt kezdeményezője és finanszírozója az „Apa Iordanului” Alapítvány. Az Adventista Egyház keretében működő egészségügyi hálózathoz újonnan csatlakozó központ építése nyolc évvel ezelőtt kezdődött el.

Kitüntetett vendégsereg tisztelte meg jelenlétével az ünnepi hangulatú eseményt ezen a ragyogó, őszi napon.

„Csak gratulálni tudok önöknek!” – nyilatkozta a város polgármestere, Paul-Mihai Cimpianu, aki a közügyekért felelős adminisztrátorral, Ștefan Ciolannal együtt jelent meg a rendezvényen. – „Amit ma itt látunk, az Isten műve, amit önök által valósított meg. Meggyőződésem, hogy a jövő csak testileg-lelkileg egészséges emberekkel építhető.”

„Ez a központ számunkra megbízható partner, hogy a közösségünk minden tagja jólétnek örvendhessen” – tette hozzá Ștefan Ciolan.

A Romániai Adventista Egyház pénztárosa, Emil Jigău lelkipásztor a következő szavakkal kezdte beszédét: „A szeretett tanítvány szavaival kívánok minden jót ennek a lé-

tesítménynek: »Szeretett barátom, kívánom, hogy mindenben jól legyen dolgod, és légy egészséges, amint jó dolga van a lelkednek« (3Jn 2). A Biblia egészséggel kapcsolatos látásmódja holisztikus, vagyis az egész emberi lényre kiterjedő.”

„Ez a központ csatlakozik a Mezőmésesen, Podișon, Ivești-en, Dumbraván és Sălciuán működő, felbecsülhetetlen értékű létesítményekhez, és célja hozzájárulni az érdeklődők egészségének javulásához” – nyilatkozta Tamási Károly, a Dél-erdélyi Egyházterület titkára, majd hozzátette: „Köszönet az anyagi támogatóknak és a környékbeli adventistáknak, akik teljes szívvel kivették a részüket a ma felavatott központ létrehozásában.”

Megható pillanatoknak lehettünk tanúi, amikor a központ legidősebb anyagi támogatója, a 101. életévét betöltő bákói Ioan Rusu beszélt a reménységéről, mely szerint hamarosan mindannyian a mennyei Otthonba jutunk, ahol többé nem lesz szükség egészség- és életmód-központokra.

A Romániai ASI egyházunk több mint kétszáz projektjét finanszírozta. A missziós, oktatási, szociális és orvosi projekteket támogató szervezet elnöke, Remus Bența hangsúlyozta, hogy az egyesületük által felvállalt erköl-

csi és lelki értékek – bár nem számszerűsíthetők, mégis – bármely projekt biztos alapját képezik. „Az a célunk, hogy az ilyen egészségügyi intézményekkel kialakított partnerségek alapján valójában Isten munkatársai lehessünk az emberek szolgálatában” – nyilatkozta Remus Bența.

A Mezőmésesi Életmódközpont igazgatója, Nicolae Dan beszélt az egészségközpontok szerepéről és rendeltetéséről, és fontosnak tartotta megemlíteni, hogy „e központ alapításának ötlete nem bizottsági döntés eredménye, hanem Istentől kapott ihletésre adott válasz.” Figyelemreméltó, hogy számos egészségügyi szakember vett részt az eseményen, amely során egyházunk hivatalosan is egy újabb egészségügyi intézménnyel lett gazdagabb.

Az áhítat perceit Aurel Neațu, a Romániai Adventista Egyház elnöke tartotta. Hangsúlyozta az isteni kegyelem és gondviselés szerepét az élet során, amelyet néha szenvedések is érnek. Beszélt arról, hogy milyen fontos kül-

detést teljesítenek azok, akik az adventista egészségügyi rendszerben dolgoznak, és az embereket a nagy Orvoshoz, Jézus Krisztushoz vezetik. Az áldást kérő ima újabb alkalmat adott arra, hogy hálát adjunk Istennek megtisztelő felhívásáért, hogy mi is vegyük ki a részünket a nagy megváltási terv utolsó szakaszának munkálataiból.

A rendezvény végén egy újabb megható pillanat következett: az építőket képviselő Daniel Vulvară átadta a stafétát a Gabriela Popoviciu doktornő által képviselt egészségügyi személyzetnek.

Az esemény hangulatát emelte Corina Spătariu hegedűművész és az őt zongorán kísérő Roberta Greavu zenei intermezzója, akik játékkal megörvendztették a jelenlevőket. ■

Dr. Dan Constantinescu,
az „Apa Iordanului” Alapítvány elnöke

ÁLDOTT TAPASZTALATOK

Anevem George Aroiu, és a Călărași megyei Curcuban dolgozom misszionáriusként, emellett a Humanitárius Börtönszolgálat keretén belül tartok nevelő és vallásos szemináriumokat a Găești-i, illetve a bukaresti Rahova börtönben. Meglátogatom az immár szabadlábra helyezett személyeket, bűnmegelőzést népszerűsítő programokat tartok az iskolákban, és különleges helyzetben levő fogvatartottaknak próbálok segítséget nyújtani. A 2003-as évtől kezdődően veszek részt a Hetednapos Adventista Egyház és a Humanitárius Börtönszolgálat különböző projektjeiben.

Dorin Albu lekipásztör tizenöt évvel ezelőtt találkozót szervezett a Munténiai Egyházterületben tevékenykedő misszionáriusok számára. Azon a találkozón mutatták be a „kettes csoportokban” végzendő missziómunka hasznos voltát. Akkor döntöttem el, hogy alkalmazni fogom ezt a módszert. Mivel jól ismertem, és nagyon jó kapcsolataim voltak Bilbiue Constantin (Titel) laikus misszionáriussal, megbeszéltük, hogy a bemutatott modell alapján egy csapatot fogunk alkotni: folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, tanácskozunk, megosztjuk egymással a bibliatanulmányokkal kapcsolatos gondolatainkat és az Istennel szerzett tapasztalatainkat, bátorítjuk egymást, imádkozunk egymásért, továbbá pedig együtt végezzük a missziómunkát, amire az Úr elhívott.

Úgy történt, hogy Paladi Viorica testvérnő a máramarosi Visóról felhívta Titel testvért, és síró hangon kérte, hogy próbáljunk valamilyen formában segíteni két vészes szerinti testvérnek, akik életfogytiglani börtönbüntetésüket töltik az aradi börtönben. Az elmondottak alapján kiderült, hogy adventista családból származnak, egyikük meg is volt keresztelve, de közben eltávolodott Istentől.

A beszélgetésről tájékoztatott engem is Titel testvér, és elhatároztuk, hogy Istentől kérünk vezetést a két ifjú esetére vonatkozóan. A kitűzött imaidőszak után megkerentem a munkatársamat, hogy vegye fel a kapcsolatot a börtönrel. Azt a választ kapta, hogy elektronikus postán kell megkeresnie az igazgatóságot. Mivel Titel testvérnek nem volt e-mail címe, és nem igazán jártas az új kommunikációs eszközök használatában, én küldtem el a kérést. Az eset eléggé összetett, és viszonylag nagy kihívások elé állít bennünket, mivel az elítéltek nem ismernek bennünket, ráadásul elutasítóan viselkednek, folyton bajba keverednek a fegyőrökkel és rabtársaikkal, és még az édesanyjuk látogatását sem fogadják.

Mivel ismerjük az ígéretet, miszerint „ami emberknél lehetetlen, lehetséges az Istennél”, imádkoztunk, majd meghallgatást kértünk az aradi börtön igazgatójánál. Az audiencián Titel testvér jelenhetett meg, én pedig abban az előjogban részesültem, hogy Isten „fogadó-

szobájában” imádkozhattam buzgón azért, hogy Isten csodálatosan irányítsa a dolgokat. A börtön parancsnokát meglepte a kezdeményezésünk: „Bár már 15 éve dolgozom parancsnokként, még sosem láttam olyat, hogy egy önhöz hasonló, 70 éves személy minden közelebbi kapcsolat nélkül több mint 500 kilométert tesz meg azért, hogy ismeretlen személyeken segítsen. Tehát, miben állhatok a rendelkezésére?” És még aznap engedélyezte az elítélt testvérpár meglátogatását.

A látogatásra csak az egyikük jelentkezett, és velem nem is volt hajlandó találkozni, ezért míg Titel testvér Ovidiuval beszélgetett, én Isten „fogadószobájában” imádkoztam. Ovidiu láthatóan zavart volt, csak keveset beszélt, és nehezen találta a szavakat. Az ezt követő időszakban is imádkoztunk Ioanért és Ovidiuért, és hagyunk nekik pár száz lejt, hogy legyen, miből telefonálnak.

Néhány nap múlva Ovidiu levélben köszönte meg Titel testvérnek a látogatását, és közölte, hogy kérvényezte egy újabb látogatás engedélyezését, amire már engem is hajlandó fogadni. Noha a saját küzdelmeimet vívtam, kikertertem az Úr tanácsát, és álmodtam, ami megerősített abban a meggyőződésemben, hogy el kell mennem a látogatásra. Álmodtam azt, hogy egy kikövezett úton kellett haladnom, ami meg is valósult, amikor a második látogatásra utazva a vonat kisiklott, ezért éjjel után két óraker mindannyiunkat átültettek egy autóbuszba, amely kövezett úton haladt.

Ezután egy újabb találkozóra került sor a börtönigazgatóval, aki elmondta, hogy a testvérpár némiképp nyugodtabban viselkedik, és már nem zavarja a fogolyársait. Mivel a fiatal emberek elmondták, hogy a telefonbeszélgetésre szánt pénznek csupán az egytizedét kapták meg, megkérdeztem a parancsnokot, hogy mi lehet ennek az oka, amire azt válaszolta, hogy a testvérpár 2200 lejes tartozást halmozott fel, mivel több ízben is megrongálták a berendezést, ezért tartottak vissza a kapott pénzből.

Titel testvér ekkor kijelentette, hogy a nyugdíjából kifizeti a tartozást. Erre a parancsnok újraszámolta a költségeket, és a felére csökkentette az adósságot. Amikor erről tudomást szereztek az elítéltek rokonai, kijelentették, hogy mi már eleget tettünk értük, így inkább ők fizetik ki a tartozást.

Mivel megértettük, hogy „emberhalászokká” kell válnunk, javasoltuk az igazgatónak, hogy szervezzünk közösen egy különleges programot az aradi börtönben található összes életfogytiglani börtöntüntetésre ítélt számára.

A börtönből távozva Temesvárra, a szállásunkra szeretettünk volna eljutni. Ekkor készletet éreztem, hogy megkérdezzem az egyik börtön előtt várakozó járművezetőt, hogy nem vinne-e el az aradi vonatállomásra, mire azt

válaszolta, hogy ha akarjuk, akár Temesvárra is elvisz, mivel arra tart. A temesvári „Speranța” gyülekezetnél voltunk megszállva, az ebédre pedig a „Betania” gyülekezetbe hívtak bennünket. Nem igazán értettük, hogy Istennek mi a terve, azonban amikor épp távoznunk akartunk, a gyülekezet diakónusa, Năsu Adrian testvér a látogatásunk felől érdeklődött. Miután elmondtuk, hogy miért vagyunk ott, közölte, hogy ő is visói származású, és már gyermekkor óta ismeri a testvérpárt, ezért szeretne ő is hozzájárulni a szolgálathoz. Áldott legyen az Úr!

E testvérek hozzájárulása által sikerült két ízben is különleges programot szerveznünk a nagyjából 60 életfogytiglani börtöntüntetésre ítélt fogvatartottnak az aradi börtönben. Bibliákat és könyveket („A nagy küzdelem”) osztottunk szét közöttük, és Isten még arról is gondoskodott, hogy gyümölcsöt és érlelmi szert is vihessünk nekik.

Az előadáson – amint az a fényképen is látható –, részt vettek a börtön más osztályain dolgozó személyek is, és ők is kaptak tőlünk egy-egy Bibliát.

Köszönetet mondunk az igazgató úrnak, aki támogatta minket, ugyanakkor Daniel Dumitriu testvérnek is, aki szolgálataival hozzájárult ahhoz, hogy megvalósítsuk az Úr által ránk bízott munkát.

Jelen pillanatban Tomoiagă Ioan Aurelian és Tomoiagă Marius Ovidiu immár békés kapcsolatot ápolnak az édesanyjukkal, folyamatosan beszélnek telefonon, és többször igényelték a látogatását. Épp ebben a hónapban újabb látogatásra került sor. Az Arad megyei Székudvarról (Socodor) származó Ghiță testvér felajánlotta, hogy érlelmi-csomagot juttat el nekik.

Kívánjuk, hogy a Szentlélek dolgozzon e lelkek megmentése érdekében! Imádkozzatok ezért a munkáért, mivel 2023 decemberében szeretnénk egy harmadik programot is szervezni az aradi börtön rabjai számára. ■

**ELLENÁLLHATATLAN
EVANGÉLIUM
GEORGE
AROIU**

George Aroiu, misszionárius, Humanitárius Börtönszolgálat

HAZA VÁGYOM!

A Romániai Magyar Adventisták 3. Kongresszusa

AHetednapos Adventista Egyház felvállalta Jelenések könyve 14:6 angyalának feladatát: hirdeti a föld lakosainak, minden nemzetségének, ágazatának, nyelvének és népének az Úr Jézus evangéliumát. Az Adventista Egyház a világ egyik leggyorsabban növekvő keresztény közössége, 22 millió megkeresztelt tagja van, és 215 országban és területen tart fenn missziótevékenységet. Megszervezett gyülekezetei vannak széles e világon. Ez a magyarázat arra, hogy multikulturális, soknemzetiségű, sokszínű közösség, miközben tagjai ugyanazokat a hitelveket vallják, és egymást testvéreknek tartják a megváltó Krisztus Jézusban. A multikulturalitás és a többnemzetiség a Romániai Adventista Egyházban is tükröződik, amelynek a társadalomban megtalálható minden etnikai csoportból vannak képviselői. Romániában a legnagyobb

létszámú nemzeti kisebbséget a magyarok képezik. Jelenleg a Romániai Adventista Egyháznak 62.000 megkeresztelt tagja van, s ezek közül hozzávetőleg 6.500 személy vallja magát magyarnak. A tagság 10,5%-a!

Balla Loránd lelkipásztor, a Romániai Adventista Unió Etnikai Osztályának igazgatója irányításával, a Dél- és Észak-erdélyi, valamint a Bánáti Egyházterületek közreműködésével került sor 2023. szeptember 8–9. között a Romániai Magyar Adventisták 3. Kongresszusára a marosvásárhelyi Sportcsarnokban. Az első kongresszus 2013 szeptemberében ugyanebben a teremben került megrendezésre, míg a másodikat Kolozsváron tartottuk, 2018-ban. A gyakorlat szerint a romániai magyar adventista közösség ötévente tart ilyen méretű értekezletet. Hol lesz a következő? Milyen jó lenne otthon, a mennyben! Haza vágyunk!

A kongresszusi alkalmakra választott mottók a céltudatos folytonosság gondolatát fejezték ki. Az első kongresszus vezérmondata a „Tovább kell vinnetek!” volt, amely a küldetést hangsúlyozta: az evangéliumot el kell juttatni minden magyarhoz, és nemcsak. A kolozsvári kongresszus a közelgő nagy eseményre irányította a figyelmet: „Jézus jön!”, amely mottó a személyes felkészülést és a küldetés sürgős teljesítését szorgalmazta. „Haza vágyom!” volt a mostani értekezlet jelmondata, amely a megígért mennyország iránti vágyakozást volt hivatott ébren tartani a hívők szívében, hogy komolyan vegyünk a személyes felkészülést, és ezzel egyidőben szorgosan hintsük az evangélium magvait. Az utóbbi két kongresszus mottója az Üdvözítő ígértét eleveníti meg: „Elmegyek, hogy helyet készítsek néktek. Ismét eljövök, hogy magamhoz vegyelek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek” (János 14: 2–3).

Ezen az ünnepélyes, szívet melengető eseményen több mint 2800 személy, gyermek, fiatal és felnőtt vett részt Erdély és a Partium különböző gyülekezeteiből, az anyaországból és a szomszédos, magyarok által is lakott területekről. A teremben jelen voltak nem adventista barátaink is, valamint román és más nemzetiségűekhez tartozó személyek, akik osztozni akartak magyar barátaink és testvéreik örömeiben.

A kongresszus péntek este kezdődött, és szombat délelőtt 9:30-tól, majd 11:30-tól folytatódott. Az ebédszünetet követően a délutáni program 16 órakor vette kezdetét. Mindenik

alkalom sok énekkel és zenével ékesített, hangulatában és tartalmában felemelő istentisztelet volt, amelyben megvolt a helye a prédikációnak, az üdvözlő igei szolgálatok megosztásának, a költeményeknek és a közös éneklésnek is. Valóságos fesztiváhangulatot teremtett a kongresszus teljes idejére a 24 kórus és énekegyüttes, a 17 fúvós és pengetős zenekar, valamint a zenész szólisták fellépése, ami a gondviselő Isten dicsőítését, a teremben jelenlévők örömet és áldását szolgálta. Az eseményt interneten, egyenes adásban több mint ezren követték, de utólag több ezren tekintették meg.

A Romániai Adventisták Unióját Neațu Aurel elnök, a Magyarországi Adventista Uniót pedig Ócsai Tamás elnök képviselte. A két unióvezető egymást követő felszólalásában a két országban élő adventisták üdvözlését tolmácsolta, s igei üzenettel bátorította a jelenlévőket, hogy a hazavágyakozás alapos, Isten szíve szerinti, sürgős felkészüléssel párosuljon.

A különleges meghívottnak számító és felszólaló állami tisztviselőknön (szenátor, polgármester, konzulok) és a két erdélyi egyházterület elöljáróin kívül, az eseményt magyarországi, kárpátaljai, felvidéki és vajdasági egyházi elöljárók és lelkipásztorok is megtisztelték jelenlétükkel, és az általuk képviselt területek testvéri köszöntését továbbították, valamint igei üzeneteket tolmácsoltak. Az Inter-Európa Divíziót Magyarosi Barna titkár, marosvásárhelyi születésű lelkipásztor, míg a Transz-Európa Divíziót Csizmadia Róbert titkár képviselte.

A péntek esti istentisztelet ünnepélyes hangulatban kezdődött, kellemesen meglepő módon nagyszámú jelenléttel. A megnyitó beszédet Balla Loránd lelkipásztor tartotta, igével pedig Ősz-Farkas Ernő, Marosvásárhelyen született, jelenleg Magyarországon szolgáló lelkész és Tokics Imre magyarországi lelkipásztor szolgált.

A szombat reggeli imaórán Kalocsai Tamás, a Duna-melléki Egyházterület elnöke, valamint a Vajdakamaráson született Hegyes-Horváth Géza lelkipásztor, a Tiszavidéki Egyházterület elnöke tolmácsolta Isten Szavát.

A délelőtti istentiszteleten Magyarosi Barna lelkipásztor prédikált. Az üzenet arra bátorított, hogy legyünk készen Jézus második eljövetelére, hogy mielőbb teljesezzünk a „Haza vágyom!” óhajunk. Néhány gondolatot idézek az igeszolgálatból: „»Hitben haltak meg mindezek, nem nyerve meg az ígéreteket, hanem csak távolról látva és üdvözölve azokat, és vallást tévén arról, hogy idegenek és vándorok a földön« (Zsidó 11:13). A Biblia szerint még a saját otthonunkban is csak idegenek vagyunk, mert létezésünk

korlátozott ezen a földön: élünk, majd meghalunk. Ennek a legtökéletesebb kifejezése az, hogy csak jövevények és zsellérek vagyunk itt, ezen a földön. Azért vagyunk idegenek, mert szembe kell néznünk a bűn okozta valósággal. Az Istentől való elidegenedésünk következménye a halál. Az embernek igaz reménységre van szüksége, s ezt nem képesek biztosítani az olyan hamis megoldások, mint az élvezetek, az anyagi javak, vagy valamely nemes ügy szolgálata és az ezáltal megélt beteljesedés. Nem segít az öngyilkosság és a bölcs beletörődés sem, miszerint meg kell tanulni ezzel a helyzettel együtt élni. Reménységünk Isten prófétai beszéde, amely arról szól, hogy népének van igazi otthona, amely nem más, mint az elvezített, de Krisztus által visszaszerzett Éden. Jézus azért jött, hogy a hontalanságból egy új otthonba vigyen minket, hogy értelmet adjon a kilátástalanságunknak, és a jövőtlenség helyett biztos jövőt

**ÁLDOTT
ÖSSZETARTOZÁS
SZÁSZ
ERNO**

adjon. Mit tegyünk a honvágyunkkal? Szemünket tartsuk a célon, ahova Isten hazavár. Éljük a menny elvei és törvényei szerint, s közben keressük a körülöttünk élők javát, és hívjuk őket, hogy tartsanak velünk ezen az úton!”

A délutáni több mint három órás, de változatos programban az igei üzenetnek Csizmadia Róbert lelkipásztor adott hangot, amit ima és odaszentelődési percek követték. Az üdvözlések tolmácsolásával és versekkel ékesített programot énekek és zenei szolgálatok varázsolták valószínű hangversennyé.

Hála az Úrnak, sok gyermek jött el az eseményre, akik a tanítók közös összefogásának köszönhetően hasznos, érdekes foglalkozásokon vehettek részt a délelőtti folyamán.

Nem tehetem meg, hogy ne említsem meg a hat konferáló fiatal szolgálatát. Nemcsak szükséges információkat osztottak meg a jelenlévőkkel, hanem spirituális gondolatokat is, és kellemes megjelenésükkel jó hatást gyakoroltak a közönségre.

A kongresszust záró gondolatokat Balla Loránd lelkész fogalmazta meg. Hangsúlyozta, amit magunk is megtapasztaltunk: „Együtt lenni jó!”. Köszönetet mondott a jelenlétért, a kongresszus jó lebonyolítása érdekében hozott áldozatért. Majd így folytatta: „Veletek együtt fejezem ki hálámat a jó Isten iránt az együttlét örömeért, a ránk árasztott áldásokért, és ezt mondom: Soli Deo Gloria! Vigyétek magatokkal szívetekben a lángot, a HAZA VÁGYOM! szent tüzét, és osszátok meg azt másokkal is!”

Az eseménnyel kapcsolatosan az Unió-elnök, Neațu Aurel a következőket írta:

„Előjog és öröm számomra, hogy részt vehettem a romániai magyarajkú adventisták kongresszusán. A találkozó ideje alatt megerősödött bennem lelkem vágya, hogy Isten jutalmazza meg mindannyiótok hitét és szolgálatát.

Értékelem hozzájárulásotokat és istentiszteleteteket, amellyel gazdagítjátok országunk adventista lelkiségét. Kellemesen meglepett, hogy mennyi kórus, zenekar és szólista lépett fel ez alkalommal, és milyen magas színvonalon! Az áhítat pillanatai Isten jelenlétébe emeltek, a személyes biznyságtételek pedig megérintették a szívünket, misszióra ösztönözve minket.

Magyar nyelvű testvéreink szolgálata által a jelenvaló igazság fénye erősebben ég, és embertársaink hiteles biznyságtételesen részesülhetnek az Úr Jézus Krisztusról, akinek eljövetele oly közel.

Kívánom, hogy adja meg Isten számotokra az Ő békéjét és erejét, hogy megújult lelkülettel tehesetek róla biznyságot! Maranatha!”

A harmadik kongresszus véget ért. Szívünkben hordozzuk a hazatérés szent tüzét, s közben sóvárogva várjuk Jézus Urunk eljövését, ama nagy, egyetemes „kongresszust”, amelynek helyszíne az Új Jeruzsálem lesz, s házigazdája a Megváltó, s amelyen minden nemzetségből, ágazatból és népből származó, Jézus vérében megváltott üdvözült jelen lesz. Én is? Te is? Rajtunk múlik! A hely készen van! Jövel, Uram Jézus! ■

Szász Ernő, az Élet és Egészség Kiadó magyar szerkesztőségének koordinátora

KÁRPÁT-MEDENCEI MAGYAR ADVENTISTA LELKÉSZEK TALÁLKOZÓJA

Immár hagyomány a Kárpát-medencei adventista magyar lelkészek találkozója. Az első ilyen eseményre a Bihar megyei Biharfüreden (Stâna de Vale) került sor 2016-ban, amelyen erdélyi, magyarországi, vajdasági, felvidéki és kárpátaljai lelkészek vettek részt. Két év múlva, 2018-ban a találkozót a magyarországi Parádfürdön tartottuk. Ezeken a találkozókön az áhítatok és a közös imádkozás mellett teológiai vagy más, időszerű bibliai előadások hangzanak el, sikeres misszió-módszerek bemutatása által tapasztalatszere történik, s a közösségépítő programok segítenek a kapcsolatok elmélyítésében a közös munka érdekében.

A Covid-járvány miatt a harmadik (2020-as) találkozó megszervezését el kellett halasztani. Isten kegyelméből 2023. szeptember 24–27. között megrendezésre került a harmadik találkozó a Brassó melletti Méhkerten, a fent említett program szerint. Az Unió meghívására az aktív lelkészek mellett a nyugdíjazott munkatársak is részt vettek.

Ismét megtapasztaltuk, hogy jó és hasznos együtt lenni Isten jelenlétében. Az eseményen 80 lelkész vett részt. A találkozó megnyitó áhítatát Neațu Aurel lelkész tartotta, majd Isten áldását kívánta a résztvevőknek. ■

Lejegyezte: **Szász Ernő**, nyugdíjas lelkész, az Élet és Egészség Kiadó magyar szerkesztőségének koordinátora

„ISKOLÁBA AKAROK MENNI!” – ABLAK A JÖVŐBE 510 HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEK SZÁMÁRA

Az oktatás állandó tanulási folyamatot, új ismeretek, képességek és értékek elsajátítását feltételezi. Célja pozitív változásokat elérni az emberi lét és magatartás terén, elősegíteni az emberi képességek fejlesztését, és kiaknázni az új kognitív lehetőségeket. Az oktatás ablakot nyit a világ felé, hogy minden gyermeknek lehetősége legyen fejlődni szakmai és személyes téren egyaránt.

Isten a teremtéskor megparancsolta őszüleinkek: „Szaporodjatok...” (1Móz 1:28; más fordítások szerint: *növekedjete*). Ebben a parancsban Isten teremtményeivel kapcsolatos tervét fedezzük fel. Azt akarja, hogy mindannyian fejlődjünk, és olyan ismereteket sajátítsunk el, amelyek segítenek hasonlónak válni mennyei Példaképünkhöz. Az ismeretnek életkortól függetlenül mindig van meghódítandó csúcsa, új, felfedezhető, felfedezésre váró területe.

A Romániai ADRA felismerte, hogy az oktatás elősegíti a fejlődést, és az oktatáshoz való hozzáférés hozzájárul a szegénység visszaszorításához, ezért olyan projekteket valósít meg, amelyek esélyegyenlőséget biztosítva támogatják az oktatást. Az „Iskolába akarok menni!” elnevezésű projekt által az ADRA ablakot nyit a jövő felé a szegénységgel és nélkülözéssel küzdő gyermekek előtt. Sokaknak közülük még úgy is van erejük mosolyogni és álmodozni, hogy hátrányos helyzetű családból származnak, ami arra készítet bennünket, hogy küzdjünk értük. A kapcsolattartás ezekkel a gyermekekkel megerősíti azon meggyőződésünket, hogy igaz, amit a Szentírás mond: „Jobb adni, mint venni” (Csel 20:35). Ezen a világon semmi sem nyújt olyan elégtételt, mint amikor látod a gyermekek szemében a hálát, amit egy őszinte öleléssel fejeznek ki.

Az „Iskolába akarok menni!” program által alapvető élelmiszerekhez juttatjuk a gyermekeket a teljes iskolai

év alatt, időszakonként pedig tisztasági eszközöket, tanfelszerelést, ruhát vagy lábbelit adunk nekik, a szükségletek és a rendelkezésünkre álló erőforrások függvényében.

A projekt által a Romániai ADRA fellép a korai iskola-elhagyás ellen, és igyekszik segíteni a gyermekeknek a gimnáziumi, illetve líceumi osztályokba való bejutás nehézségeinek leküzdésében. Az ADRA projektjének kedvezményezettjeit a helyi hatóságokkal, valamint a helyi oktatási intézmények igazgatóival folytatott szoros együttműködés során azonosítjuk.

A projekt fontosabb célkitűzései:

- A hátrányos helyzetű családok bátorítása és anyagi támogatása a gyermekek taníttatása érdekében.

- A tanulók ösztönzése, hogy megfelelő önbecsülésre tegyenek szert.

- Képzési-oktatási tevékenységek terén nyújtott támogatások, hogy a gyermekek le tudják küzdeni a felmerülő tanulási nehézségeket és akadályokat.

- Nemkormányzati szervezetekkel, állami intézményekkel és cégekkel kialakítandó partneri kapcsolatok, amelyek révén visszaszorítható az iskola-elhagyás jelensége.

„A román társadalom egyik nagy problémája, kihívása a korai iskola-elhagyás, ezért örülök, hogy a Romániai

ADRA az idén is úgy döntött, hogy az oktatásba fektet. Célnk, hogy a 2023–2024-es tanévben örömet, reménységet és egy jobb jövő kilátásait nyújtsuk az ország különböző területein élő 510 gyermeknek. Az *Iskolába akarok menni!* elnevezésű projekt jelentős anyagi befektetést igényel a szervezetünk részéről, viszont olyan gyakorlati módszer ez, amely által a Romániai ADRA egy tanultabb, képzetesebb Romániáért száll síkra. Bizonyos félelmekkel, de bizakodva, lelkesen kezdtük el az új tanévet, mert meggyőződésünk, hogy Isten át-

segít a projekt gyakorlatba ültetésének nehézségein. Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik mellettünk állnak és támogatják a kezdeményezéseinket. Köszönjük szponzorainknak az anyagi támogatást, önkénteseinknek a befektetett időt és energiát, a munkánkat lélekben és imában támogatóknak pedig az irántunk tanúsított bizalmat. Sok egészséget, bölcsességet és sikert kívánunk a gyermekeknek az új tanévben!” – nyilatkozta Gabriela Istrate, a Romániai ADRA projektmenedzsere.

A 2023–2024-es tanévben országos szinten 510 tanuló részesül a szponzorok és az önkéntesek támogatásában az „Iskolába akarok menni!” projekt keretében.

„Iskolába akarok menni!” – ez a vágy ég nagyon sok gyermek szívében, aki megértette, hogy csak tanulás által van esélye egy jobb jövőre. De ez a vágya a nélkülözés és a nehézségek miatt túl korán felnőtté vált gyermekeknek is. E projekt révén a Romániai ADRA konkrét megoldásokat javasol az iskola-elhagyás jelenségének felszámolására.

Akik szeretnének hozzájárulni a Romániai ADRA „Iskolába akarok menni!” elnevezésű projektjének támogatásához, a következő módon tehetik meg:

– önkéntes munkával;

– adományozás által (szükség van tanfelszerelésre, élelmiszerre és tisztálkodási szerekre, valamint ruházatra);

- az ADRA számlájára utalt pénzádományokkal;
- közvetlen adományozás által az adra.ro/_doneaza linkre kattintva (szükséges pontosítani, hogy a „Vreau la școală!” projekt számára történik az adományozás); vagy a 8845-ös számra küldött, 2 euró feláras SMS-üzenettel („ADRA” szót tartalmazó üzenettel).

A Romániai ADRA 1990-től kezdődően kezdeményez az ország egész lakosságát érintő fejlesztési projekteket. A Romániai ADRA az „Igazság. Együttérzés. Szeretet” jelszó alatt a jobb jövő, az értékek és méltóság mellett síkra szállva igyekszik örömet és reménységet vinni a rászorulóknak életébe. Akkreditált szervezetünk a Hetednapos Adventista Egyház világszinten legismertebb humanitárius szervezetének, az ADRA International hálózatának a tagja. A szervezet több mint 118 országban van jelen, és saját működési filozófiája alapján az együttérzést a gyakorlatias gondolkodással ötvözi, igyekszik támogatni az embereket faji, nemzeti, politikai vagy vallási hovatartozástól függetlenül, mivel célja úgy szolgálni az emberiséget, hogy az isteni terv alapján élhessünk együtt. ■

Romániai ADRA

JÉZUS CSALÁDI ALBUMA

A címeren foltot ejtő „kék vér”

Az utóbbi időben a vérnek már nem igazán van értéke. Már a „kék vér” sem olyan, mint egykor volt. A történelemre sokszor szégyent hoztak a királyi címeren „foltot ejtő” királyok, királynők, hercegek és hercegnők. Az uralkodók kedvenc színe a kék volt. A királyok kék színű palástot és címert viseltek. Innen ered a mondás, miszerint az arisztokrácia ereiben kék vér csordogál. A római bíborosok viszont vörös palástot viseltek, innen származik a „bíbor-vörös” szín megnevezés.

A királyi címeren foltot ejtő hercegek és hercegnők

Folt keletkezett a dán királyi családfán. A 17 évesen trónra kerülő VII. Keresztély dán király uralkodása elején szkizofréniás lett. Felesége, Karolina Matilda, áthágyva hitvesi fogadalmát, az udvari orvossal folytatott viszonyt. Az orvosnak trónbitorlás révén sikerült átvennie a hatalmat, és királyként néhány jelentős reformot vezetett be. A trónbitorló királyt és a királynőt végül 1772-ben egy álarcos bálon letartóztatták. Az orvost kivégezték, a királynőt pedig két gyermekével együtt Németországba száműzték a fivéréhez, III. György királyhoz. A dán királyi családfán e személyek portréi helyett egy üres négyzet és egy kör található. A két mértani alakzat alatt fel van ugyan tüntetve a nevük, az arcképük viszont hiányzik, nem úgy, mint a többi híres királyi leszármazott esetében.

De a brit uralkodói családban is van méltatlan példa. Ezek közül legfrissebb a Henry herceg esete. A szíve választotta iránti szeretet erősebbnek bizonyult a brit korona iránti tiszteletnél. Ez volt az egyik oka annak, hogy megfosztották hercegi örökségétől. Egyáltalán nem könnyű hercegnek vagy hercegnőnek lenni, hát még királynak vagy királynőnek. Minden szem rád szegeződik!

Szűkítve a kört, a román királyi családban is voltak örökségtől való megfosztások. Paul Philippe herceget, II. Károly román király egyik unokáját pénzmosással vádolták meg, ezért megfosztották az örökségétől. Irina Walker, Mihály király lánya 2013-ban veszítette el a titulását, mert illegális kakashadatok szervezésében vett részt. Egy másik unokát, Nicolaét 2015-ben fosztották meg az örökségétől, mert az a hír járta, hogy törvénytelen gyerekként született. Mihály király, aki kiemelkedően erkölcsös személy hírében állt, öt lánya közül hármat fosztott meg a titulásától. Figye-

lemreméltó magatartás, nem vádolható részrehajlással. Minden esetben helyesen kell eljárunk a hozzánk közeli személyekkel, még a rokonainkkal is, bárhol kelljen viszonyulnunk hozzájuk, a családban, a gyülekezetben, a társadalomban. Sok esetben azonban beigazolódik a mondás, miszerint az ing közelebb van a bőrhöz, mint a kabát. Vagyis: egyenlők vagyunk, de egyesek mégis egyenlőbbek – „Primus inter pares” („Első az egyenlők között”).

Az Üdvözítő családi albuma

Hogyan mutatja be a Szentírás a vétkeinket? A királyok Királyának címerén számtalanszor esett folt. A Máté evangéliuma 1. fejezetében található nemzetségi táblázatban több negatív hangzású név is feltűnik, például néhány nő neve, akit talán egy-egy üres körrel kellene megjelölnünk. Hasonlóképpen vannak olyan férfiak is, akiket mindössze arckép nélküli fekete négyzettel lenne indokolt feltüntetnünk. Általában felmagasztaljuk azokat, akik már nincsenek közöttünk. Néha rendkívüli tulajdonságokkal ruházzuk fel őket, ami nem felel meg a valóságnak. Az identitásunkat meghatározó elődeinknek abszolút értékeket tulajdonítunk, pedig ők is csak hozzánk hasonló emberek voltak. Közülük némelyek súlyos bűnöket követtek el, de meg tudtak újulni, s így példaként maradtak fenn a Szentírás lapjain.

A Biblia öt ízben említi Ráháb nevét. Ebből négy alkalommal a nevéhez olyan jelző is társul, amely elárulja, hogy mivel foglalkozott, amikor a héber kémek megkeresték: a „parázna Ráháb”. Létezik ennél találhatóbb megbélyegzés a személyére vonatkozóan? Noha minden családban van negatívan elhíresült személy, minden bizonnyal nem

ŐK IS CSAK HOZZÁNK HASONLÓ EMBEREK VOLTAK. KÖZÜLÜK NÉMELYEK SÚLYOS BŰNÖKET KÖVETTEK EL, DE MEGTUDTAK ÚJULNI, S ÍGY PÉLDAKÉNT MARADTAK FENN A SZENTÍRÁS LAPJAIN.

Ráhábot választanánk elsősre, hogy képviseljen bennünket. Mindezek mellett Isten kegyelme épp az ilyen személyeknek nyújtott újabb lehetőséget: „Hit által nem veszett el Ráháb, a parázna nő az engedetlenekkel együtt, befogadván a kémekeket békességgel” (Zsid 11:31).

Jézus nemzetségi táblázatában egy másik „híres” név is feltűnik: Támár. A Szentírás nem hallgatja el, hogy az apósával, Júdával hált (1Móz 38). Ki szeretne emlékezni egy ilyen nemkívánatos személyre, amikor fellapozza a családi albumot?

Dávid király, aki a Szentírásban két ízben is úgy van megemlítve, mint Isten „szíve szerint való férfiú” (1Sám 2:35; Csel 13:22), nem mindig viselkedett a mennyei ajánlólevélhez méltóan. Ha összehasonlítjuk Dávid magatartását az Uriáséval, talán ez utóbbi volt az, aki inkább Isten szíve szerinti ember volt: „Felele Uriás Dávidnak: Az Isten ládája, Izrael és Júda nemzetsége sátorokban laknak, és az én uram, Joáb, és az én uramnak szolgálói a nyílt mezőn táboroznak: hogy mennék én be az én házamba, hogy egyem és igyam és feleségemmel háljak? Úgy élj te és úgy éljen a te lelked, hogy nem művelem ezt!” (2Sám 11:11). Jézus nemzetségi táblázatában ott találjuk Uriás özvegyét is, akitől később Salamon született. A Szentírás nem Uriás „felesége”, hanem „Uriás özvegye” névvel tünteti fel. Isten szemében Bethsabé örökre Uriás felesége és özvegye marad.

És ki merészkedne emlékezni Roboámra, az oktan királyra, aki kettészakította atyja, Salamon országát csak azért, mert édesapja tapasztalt tanácsosai helyett inkább néhány semmirekellő fiatalra hallgatott? Vagy a családi albumot átnézve, megemlékezne-e valaki Manasséról? „De Manasse elcsábítá Júdat és Jeruzsálem lakóit, hogy még gonoszabbul cselekedjenek, mint a pogányok, akiket az Úr kigyomlált volt az Izrael fiai elől” (2Krón 33:9; 2Kir 21:1-7). Vagy mit mondhatnánk Amonról, aki még mélyebb erkölcstelenségbe sülyedt? „Huszonkét esztendő's vala Amon, amikor uralkod-

ni kezdett, és két esztendeig uralkodék Jeruzsálemben. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, miként az ő atyja, Manassé cselekedett volt, mert áldozék Amon mindama bálványoknak, amelyeket az ő atyja, Manassé csináltatott, és azoknak szolgál vala. Meg sem aláza magát az Úr előtt, mint az ő atyja, Manassé megalázta magát; hanem még sokasítá Amon a bűnt” (2Krón 33:21-23).

Milyen célból említettük meg ezeknek a rosszhírű személyeknek a nevét, amelyek Jézus családi albumában is feltűnnek? Az ő nevük mutat rá Isten szeretetére, és ez így van rendjén, hiszen „az Isten szeretet” (1Jn 4:8). Választanátok-e ilyen neveket a saját (hír) nevek mellett? „Nem szégyenli őket atyjafiainak hívni” (Zsid 2:11).

Az „Amint vagyok, csak úgy jövök” című ének története

A történet szerint Caesar Milan lelkész egy befolyásos londoni család meghívta egy mulatságba, ahol az akkori idők leghíresebb énekesei is felléptek. Köztük volt egy énekesnő, aki tehetségével elbűvölte a hallgatókat. Az előadás végén körbevettek őt az emberek, és mindenki csodálatos éneklési képességeit magasztalta. A tolongó tömegben nehezen utat tört magának az ifjú prédikátor is. Amikor végre az énekesnő mellé ért, a következőket mondta: „Hölgyem, az éneklését hallgatva arra gondoltam, hogy milyen sokat nyerhetne Krisztus ügye, ha ön az Úrnak szentelné magát és tehetségét. Csak hogy ön épp olyan bűnös, mint bármelyik szérges az utcán, vagy a testüket pénzért áruba bocsátó kéjnök. Én azonban mégis örömmel közlöm, hogy Isten Fia, Jézus Krisztus vére meg tudja önt tisztítani minden bűntől, ha hozzá jön.”

Az énekesnő a prédikátor felé fordult, és dühös, de magabiztos hangon így válaszolt: „Uram, ön megbántott engem!” Majd továbbállt. A lelkész utána kiáltott: „Hölgyem, nem állt szándékomban megbántani, de azért imádkozom, hogy a Szentlélek szólítsa meg önt, és győzze meg a bűnei tekintetében.”

Az ifjú énekesnő, Charlotte Elliott aznap éjjel nem tudott aludni. Hajnali 2 órakor térdre borult, az Úrhoz kiáltott, és elfogadta Krisztust Megváltójának, ezután pedig íróasztalhoz ült, és megírta a sokak által ismert „Amint vagyok, csak úgy jövök” című éneket. ■

ÁTFORMÁLÓ SZERETET DANIEL NIȚULESCU

EZEK A BIBLIAI NEVEK ISTEN SZERETETÉT HANGSÚLYOZZÁK, HISZEN AZ ISTEN SZERETET.

Dr. Daniel Nițulescu, történész, lelképásztor, Munténiai Egyhásterület

AMIKOR AZ ERŐBŐL HATALOM LESZ

Mitán egész Egyiptomnak el kellett szenvednie a kilenc csapást, és az ajtófélfák vérrel való megkenése által a zsidókat elkerüli a tizedik (2Móz 12:7), Izrael népe meggazdagodva elhagyja Egyiptomot (2Móz 12:35-36), majd átkel a Vörös-tengeren, és vallásos lelkesedésében, Mirjám vezényletével hálaéneket énekel, és megérkezik Méribába.

Nagyon hamar megfélekednek arról, ahogy a nő szervezet vezetője, az esemény karmestere arra bízta testvérnőit, hogy énekükkel adjanak hálát, és hogy dicsőítéshöz dallamos férfihangok is csatlakoztak. A szabadságtudat közösségi öröme azonnal elillant, amikor új valóssággal szembesültek.

A „milyen jó, hogy szabadok vagyunk” tudat helyét átveszi a „túléljük-e ezt az utazást?” gondolata. „Lesz-e minden, amire szükségünk van?” Jó szabadnak lenni, de mindez elég lesz az alapvető szükségletek nélkül? Ezeket a kérdéseket vetette fel bennük Mériba.

A Szin pusztájában elhangzó zúgolódások felerősödtek. Ezeket még a gyors isteni beavatkozás sem tudta eloltani, pedig fürjek lepték el az egész tábor (2Móz 16:1-3, 12-13). Esőcseppek hulltak a földre, és úgy tűnt, a válság sem várat magára. Ezután következett Refidim.

„De a népek nem vala innivaló vize. Verseng vala azért a nép Mózesrel és mondák: Adjatok nekünk vizet, hogy igyunk! És monda nekik Mózes: Miért versengtek én velem? Miért kísértitek az Urat?” (2Móz 17:1-2).

Ez az a pillanat, amikor a zúgolódásból viszály lesz. Az emberek levetkőzik a gátlásaikat, és nyíltan véleményt formálnak Istenről. „Lehet, hogy különleges az Úr, tán van némi hatalma is, azt viszont nem tudjuk teljes bizonyossággal, hogy a segítsége nem ér-e véget.” „Isten segített kivonulni Egyiptomból, de van-e garancia arra, hogy ezután is megsegít?” Az igazi problémák, a komoly válságok csak súlyosbodnak. Élelem és víz. Masszánál pedig szokatlan, ismeretlen, drámai momentumhoz vezet a vízhiány.

Elkezdik számon kérni Mózeset. Félelmeiket szavakba öntik: „Kihoztál Egyiptomból a sivatagba, ahol tűz a nap és nincs vizünk!” Mintha ezt kérdeznék: „Hol van ebben a nyereség?” Ezenfelül megjelennek a „filozófusok”, az okoskodók, az iskolázottak, akik minden nemzetben feltűnnek, hogy elfogult hozzászólásokat tegyenek: eddig Isten meg volt velünk elégedve, de úgy tűnik, ennek vége. Megfélekedtek a győzelmi énekekről, a himnuszok szavairól, és csak a jelent látják: tegnap nem volt ételünk, ma nincs vizünk. Az elméjükben kirobbant válság felerősödik.

Nagyon komoly kérdés kezd közzájón forogni: „Velünk van-e az Isten, vagy egyáltalán velünk volt-e? Tényleg Ő segített, vagy minden a véletlen műve volt? Vajon a mi oldalunkon áll? Rendelkezik-e kellő eszközökkel és

hatalommal ahhoz, hogy megoldja a problémáinkat? Reggel mannat kapunk, de húst nem látunk, és mindig ugyanazt kell ennünk! Most pedig itt a vízhiány. Tényleg velünk van Isten ebben a kietlen országban?”

Méribánál valójában a zsidók mindent a hatalom szűrőjén át látnak. Van-e hatalma az Úrnak ahhoz, hogy velünk maradjon, és biztosítsa a jólétünket? Vagy talán egy csalo vezet minket? Az első lázadás valójában Isten ellen irányult.

A bibliai leírás a befelé fordulás pillanatát is megörökíti: „És nevezé annak a helynek nevét Masszának és Méribának, Izrael fiainak versengéséért, és mert kísértették az Urat, mondván: Vajon köztünk van-e az Úr vagy nincsen?” (2Móz 17:7).

Mély kérdés ez. Megfogalmazódik az intézményekben, az egyházban, és megfogalmazódik mindannyiunkban. Kérdezzetjük, hogy vajon Isten ott van-e azok között, akik meghatározzák az egyház politikáját; és ha igen, miért tűri el az igazságtalanságokat? Ez a kérdés valójában így hangzik: Mindent Isten irányít, és ugyanolyan hatalommal rendelkezik, mint az ókori zsidók idejében? A kérdés gyakran és különböző formákban merül fel a munkahelyi problémák közepette, vagy a nemzetközi politikában, ahol úgy tűnik, mintha a „világ szelei” már szabadjára lennének engedve. Tényleg ott van Isten az emberek között, az egyházban, a családban? Érdekli-e a mi sorsunk, az én sorsom?

A kétely végigkísérte a zsidókat az idők során. Az Úr Angyalával vitázva Gedeon is feltette a kérdést: „És hol vannak minden ő csoda dolgai, amelyekről beszéltek nekünk atyáink?” (Bír 6:13).

A kétely Gileád véneit sem kerülte el, amikor Jefehez fordultak segítségért. Oda jutottunk, hogy egy parázna nő fiához kell folyamodnunk! Nyilvánvaló, hogy már nincs velünk az Isten – gondolhatták –, hiszen nem segít az amonitákkal szemben, ezért kénytelenek vagyunk kompromisszumot kötni. A hírhedt bandavezérhez kell fordulnunk, aki henyélő embereket gyűjtött maga köré (Bír 11:3). És Jefe mintegy kést forgatva a sebben, kérdezi tőlük: „Avagy nem ti vagytok-e, akik engem kiűztetek?” (Bír 11:7). Hát nem ti ragaszkodtatok a ceremóniákhoz? Nem ti voltatok azok, akik megtartottátok a törvény betűjét, és most ti jöttök hozzám?

Velünk van-e Isten? Erre a kérdésre a gileádi vének nemmel válaszoltak volna, ezért úgy döntöttek, hogy segítenek magukon (2Sám 6:6).

Sámuel megdorgálta a zsidókat, mert királyt követeltek, röviddel ezután pedig a nép felfedezte Sault. Látják őt prófétálni a próféták fiai között, és felteszik a kérdést: „Avagy Saul is a próféták közt van?” (1Sám 10:11). Meglehet, hogy valaki a próféták fiai közül lesz a királyunk? Más szóval, olyan szerencse ért, hogy épp egy iskolázott, vallá-

sos személy lesz a vezetőnk, miután azt hallottuk Sámuel-től, hogy hiba volt királyt követelni magunknak?

Köztünk van-e az Úr, vagy nincs? Jöjjön azonnal a Messiás, de ha nem Ő, akkor legalább egyik helyettese, és vessen minket! Mi királyt kértünk, és nézd, micsoda képességekkel megáldott embert kaptunk! Talán Sámuel tévedett, amikor a fenntartásairól beszélt, és nem értette meg, hogy valójában Isten velünk van – mondogathatták lenézően egyesek. Saul, aki már-már a próféták fiai közül való, tanult és ő maga is prófétál, és a vallásról is magas szintű ismeretei vannak, ráadásul jóképű, magas, erős, „ő nála Izrael fiai közül senki sem volt szebb” (1Sám 9:2). És még azt hittük, hogy áthágtuk az isteni uralomra vonatkozó parancsot, amikor királyt követeltünk. Legalábbis ezt állította Sámuel! De milyen szerencsések vagyunk! Nyilvánvaló, hogy Isten Saullal van, tehát velünk is.

Saul 40 éven keresztül építi Izrael országát. Központsítja, eközben pedig hol győzelmet arat a filiszteusok fölött, hol vereséget szenved tőlük. Egyik alkalommal Gibeában tartózkodik az efódot viselő Ahijával (1Sám 14:3, 18-24), és köztük van a frigyláda is, amikor kihirdeti, hogy átkozott legyen az, aki aznap nem böjtöl, mivel le kell győzniük a filiszteusokat. Izrael előljárói tehát szent böjtöt, szent áldozatot hirdetnek, és hatalmas győzelmet aratnak. De kitudódik, hogy épp Jonathán evett mézet az erdőben. Ez így nincs rendjén! Így már nem tökéletes az áldozat, és a győzelem sem makulátlan! Nem tartották be a ceremóniát, áthágták a fogadalmat. Helytelen módszerekkel arattak győzelmet! Meg kell halnia annak, aki foltot ejtett a győzelmen. Az ilyen áldozathozatal nem elfogadható. Nem lehet elfogadni áldozatot olyan embertől, aki nem tartotta be az étkezési szabályokat, „három újjal imádkozik”, titokban eszik, és nem tartja be a kihirdetett „éhségstrájkot”. Meghallgathat-e az Úr egy ilyen embert? Nyilvánvaló, hogy nem – gondolják. Tisztességes dolog úgy győzni, hogy nem tartjuk be a szabályokat? Nem hiszünk az ilyen győzelemben.

Velünk van-e az Úr?

Ha az eredményeket nézzük, hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy Isten velünk van. De mikor volt velünk? Amikor Saul a szabályok betartását kérte tőlük, vagy amikor a nép felmentette Jonathánt? Jelen volt Isten Saul fogadalmában és magatartásában, Ahija pap és a nép magatartásában? Hiszen mind a fogadalom, mind a magatartás ugyanannak a pillanatnak a két különböző vetületét képezi.

Ismerjük Saul uralmának dicstelen végét (1Sám 31:1), és megfogalmazódik bennünk a kérdés: „Népe között volt-e az Úr?” Igazából ez a kérdés kimondatlanul is feltűnik az Ótestamentumban, a meghatározó történelmi események során.

Ezekre a nyugtalanító kérdésekre maga Isten adott megfelelő választ, évszázadokkal korábban: „Annak nevét Immanuelnek nevezik, ami azt jelenti: Velünk az Isten” (Ézs 7:14; Mt 1:23).

Masszánál a hatalom kérdése merült fel. Legalábbis így értelmezték a helyzetet a zsidók. Isten képes ételt és italt adni nekünk, de ha a hatalom nem a mi oldalunkon áll,

akkor elveszünk. Isten azonban váratlanul megváltoztatja a támpontokat. Bejelenti Jézus születését (a név a héber Józsuéból származik, melynek jelentése: „Isten üdvözít”), és hirdeti, hogy tőle jön a szabadulás. A Masszánál megfogalmazódott kérdés így nyer világraszóló jelentőséget. Találunk-e mi is egy olyan vezetőt, aki ételt, italt, nyugalmat, országot adhat nekünk? Erre Istennek egyszerű válasza van: Immánuel.

És mit kínál fel Isten Méribánál a nép hatalommal kapcsolatos elvárásaira? A szeretet erejét! Válasza mintha nem evilági lenne, mintha nem egyezne a valósággal, mintha nem lenne köze a feltett kérdéshez. Egy erős Úr helyett megjelenik egy egyszerű Galileai, aki a szeretet erejéről beszél. Az elvárások és a viták új fejezete nyílik meg.

„Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta” (Jn 3:16).

Ekkor veszi kezdetét egy szép és valóságos történet, ami bemutatja Isten áldozatát az általa teremtett ember számára. „A jóért talán csak meg merne halni valaki” (Róm 5:7) – viszont mi nem vagyunk jók, nem rendelkezünk ezzel a tulajdonsággal. Mi a jótettek haszonélvezői voltunk. Sok tehát a tisztázatlan dolog!

A Masszánál megfogalmazódott gondolatok új dimenziói.

Az erő igénylésére Isten egy láthatatlan erővel válaszol, amely bár nem anyagi természetű, de annál erősebb. A nyers, vak és csiszolatlan erő helyett Isten egy sokrétű, kifinomult erőt javasol, amely a részletekben rejlik. Így körvonalazódik egy a szereteten alapuló királyság. Egyáltalán alkalmazható-e a szeretet a nyers erővel szemben? A Biblia azt hirdeti, hogy „ezek között pedig legnagyobb a szeretet” (1Kor 13:13).

Isten országa nem e világból való. Noha az emberek nyers erőt kértek, mégis egy más természetű erőt kaptak, amely olyan elveken alapszik, amelyekhez nincs fogható, és amelyekben az „adni” fogalma alapszabálynak számít. Talán összekeveredtek a fogalmak?

A „velünk van-e az Úr?” kérdésre a válasz homályossá válik, néhol igenlő, más esetben pedig negatív.

A világ történelmének minden egyes személyisége vagy népe gyötrődik azon, hogy vele van-e Isten. Dávid trónra kerül, velünk van Isten. Vereséget szenved Izrael, majd Júda is (2Kir 17:6; 2Krón 36:17), nincs velünk az Isten. Az egyik prófétának, Isten emberének kínokat kell elszenvednie azoktól, akik tudják róla, hogy ő próféta (Jer 38:6; Mt 23:35), következképpen Isten nincs velünk. A zsidók visszatérnek a babilóniai fogságból (Neh 2:4), Isten újra velünk van! Időnként nehézségeink adódnak, Isten segít (Mt 7:7), máskor viszont feltételeket állít eléink (Jak 1:6). Elég fásasztó megfejtani az Úr gondolatmenetét, ezért olyan természetes a következetlenség és a belefáradás.

Isten azonban tudja, hogy szükségünk van bizonyosságokra, ezért találkozik Máriával. Ezt követi a Nagy Igazolás, amely hirdeti, hogy az emberiségnek és minden egyénnek

nem a másik ember fölötti uralomra és erőre van szüksége, hanem szeretetre. A megszületett Isten azonban nem egyezik meg az emberek által megálmódott Istennel. Egy tehetetlen zsidó kisded nem nyújthat biztonságot. Itt mutatkozik meg a felfogásbeli különbség. Ők egy hatalommal megjelentő Istenre vártak, mire megjelent egy szeretetben erős Isten. Vagy tán komolytalan dolognak tűnik az erőt szeretetre váltani? Egyáltalán összevethető-e a nyers erő az érzelemmel? A kettő egyazon síkon mozog?

A válasz ellentmondásos. Nem csupán összevethető, hanem a szeretet még fontosabb is a fizikai erőnél. Ezt maga István bizonyította be (Csel 7:54), majd követte őt a nagy tudású Pál is (1Tim 1:15-16), aki a damaszkuszi úton kapott egyszerű látomásnak köszönhetően rájön, hogy az erjét alá kell vetnie az alázatos Pásztornak (Csel 9:6). Látszólag két egymással ellentétes, de mégsem szembenálló világ.

„Uram, ne tulajdonítsd nekik e bűnt!” (Csel 7:60).

„A zsidóktól ötször kaptam negyvenet egy híján. Háromszor megostoroztak, egyszer megköveztek, háromszor hajótörést szenvedtem, éjt-napot a mélységben töltöttem” (2Kor 11:24-25).

„Mások pedig megcsúfoltatások és megostoroztatások próbáját állták ki, sőt még bilincseket és börtönt is; megkövezettek, kínpróbát szenvedtek, szétfűrészeltettek, kardra hányattak, juhoknak és kecskéknél bőrében bujdosnak, nélkülözve, nyomorgatva, gyötörtetve, akikre nem volt méltó e világ, bujdosva pusztákon és hegyeken, meg barlangokban és a földnek hasadékaiban” (Zsid 11:36-38).

Úgy tűnt, hogy tizenkét egyszerű ember nem tudja be-evangelizálni az akkori világot, ennek ellenére mégis megtette! A szeretet legyőzi az erőt! Pál megváltoztatja a világrendet: „Bolond vagy te, Pál! A sok tudomány téged örült-ségbe visz” (Csel 26:24).

Nehéz magyarázatot adni az ilyen átváltozásra: „Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkeimmel!” (Zak 4:6).

Nekünk, embereknek szükségünk van garanciákra. Gyakran azon gondolkozunk, hogy van-e módszer, amely által lemérhető Isten jelenléte. Noha nem ismerünk ilyen felmérési eljárást, és nincs feljegyezve, hogy Isten miként válaszolt az emberek létezésével kapcsolatos kérdéseire, mégis nagyon sok helyen találunk feljegyzést, amely Isten jelenlétét igazolja az emberek között – még akkor is, amikor távolságtartónak tűnik, pedig némán ott megy mellettük. Szavatolva van tehát a biztonságunk.

„És mit mondjak még? Hiszen kifogynék az időből, ha szólnék Gedeonról, Bárákról, Sámsonról, Jeftéről, Dávidról, Sámuelről és a prófétákról” (Zsid 11:32).

A hithősök, akik közül sokakat nem ismertek fel az emberek, olyan személyek voltak, akiken keresztül Isten munkálkodott.

Amikor a zsidók hite a legalacsonyabb szinten volt, megjelent Isten, és felkínálta nekik Gedeont, Jeftét, Sámuel. Isten velük volt, noha ezt nem fogták fel, vagy nem hitték el. Nekik adta Gedeont és Jeftét, és mindannyiunknak – általános garanciaként – felkínálta Immánuel. Számítasz

valamire, majd teljesen mással szembesülsz, és szertefosztatja az előítéleteidet.

Látszólagos közönye ellenére Isten az, aki kinyújtja karját, karjaiba metsz (Ézs 49:16), bátorít, támogat a szükségben, és megfelelő megoldást talál a felmerülő nehézségekben. Isten a mi oltalmunk (Zsolt 46:2).

Velünk van-e az Úr?

Látszólag nyomorúságos helyzetben vagyunk. Bár a teljes Biblia rendelkezésünkre áll, mégsem találunk benne egy olyan képletet, amely által meghatározhatjuk, hogy velünk van-e Isten egy bizonyos tervünk véghezvitelében. Sodródunk a bizonytalanságban! A Mériba óta eltelt évezredek alatt nem igazán javult a helyzet.

A probléma megoldása végett Habakuk egymagában visszavonul „örhelyére”, mert a tömegben nem találja meg Istent (Hab 2:1). Illés egyedül megy fel a hegyre, ahol „egy halk és szelíd hang hallatszék” (1Kir 19:11-12). Jézus is ilyen alapra építette fel a tanításait: „A szél fú, ahová akar, és annak zúgását hallod, de nem tudod, honnan jő és hová megy: így van mindenki, aki Lélektől született” (Jn 3:8).

A tanítványok is hasonló tapasztalatot szereztek, amikor megkapták az ígéretet: „Hanem vesztek erőt, minekutána a Szent Lélek eljő reátok: és lesztek nékem tanúim” (Csel 1:8).

És ezt követően egy nemzedék alatt megváltoztatták a világot! A nyers erő a szeretet erejévé változott. Erről beszélt Isten, és ezt igazolják a fent említett példák is.

Tényleg velünk van az Úr?

A tanítványok megértették, hogy a csatában nem feltétlenül egy erőteljes Isten megy előttük, hanem egy olyan Úr, aki befolyással bír és lelkesít. A szeretet ereje a hirdetés erejévé változott, hogy alapjaiban meg tudja változtatni a világot. Ez egy igaz Istenhez méltó ajánlat, egy valóban forradalmi projekt! Egy nem könnyen elhíhető, de annál bizonyosabb átalakulás ígérete. Viszont ezt igazolja az elmúlt évezred, és ennek az igazolása vagyunk mi is, keresztény emberek.

Isten azt javasolja, hogy a nyers erőt változtassuk szeretetté. A prioritások terén is szemléletváltásra van szükségünk. A próféták, a tanítványok igazolják (Pál is) ennek a csodálatos átváltozásnak a létezését különleges igehirdetések és csodás szabadulások által (Csel 16:16-24), amelyek az erkölcsi elveket valló világban megvalósultak. „Akik hit által országokat győztek le, igazságot cselekedtek” (Zsid 11:33). Ilyen forradalmat váltottak ki az alázatos Galileai szavai.

„Vajon köztünk van-é az Úr vagy nincsen?” Az ókori zsidók válasza az volt – noha rengeteg csodának lehettek szemtanúi –, hogy Isten nincs köztük. Negyven éven át meneteltek a sivatagban, és elfáradtak. A naponkénti csodák miatt csökkent a vallási tisztánlátásuk, és Isten eltűnt számukra. Sajnos ezzel minden időben minden tanítvány szembesülhet. Ezzel szemben Isten tökéletes válasza megmarad: „Immánuel – velünk az Isten” (Mt 1:23). ■

PIHENŐ AZ IDŐBEN

Az utóbbi évek járvánnyal és háborúval terhelt időszakában azok az alkalmak is megirgultak, amelyek lehetőséget nyújtottak a bizonyágtevésre mindazoknak, akik életük során építették, erősítették, ápolták a Romániai Hetednapos Adventista Egyházat és nemcsak. Az idei év augusztusában adódott a lehetőség, hogy a Nyugdíjas Adventista Lelkipásztorok Egyesülete újra találkozóra hívja össze tagjait, és reméljük, hogy ezentúl legalább évente találkozókat fog szervezni a nyugdíjas adventista lelkészek számára.

A kitűzött napon, augusztus 18-án, a Brassó megyei Méhkerten, a volt Misszióiskola immár megújult épületében találkoztunk, de nem voltunk ott mind. Egyesek a távolság miatt nem tudtak eljönni, másokat egészségi gondok akadályoztak meg a jelenlétben, és sajnos vannak, akik már „eltávoztak” az élők sorából.

A találkozó programja viszonylag rövid volt. Az újratalálkozás öröme és a közös ebéd után áttértünk az egyesület átszervezését célzó adminisztratív tevékenységre, de közben javaslatok és bizonyágtevések hangzóttak el, hiszen napjainkban nagyon nagy szükség van a kitartásra és a hűségre. A szombatra való felkészülés hangulata egy régóta várt, meghatározó lelki eseményt vetített előre. Az „idő múlásával” dacoló testvérek és testvérnők egy csoportja kórust rögtönzött, hogy a többi hangszeres énekszolgálat mellett emelje az esemény színvonalát.

A péntek esti istentiszteleten jelen volt Aurel Neațu testvér, a Romániai Unió elnöke, aki lelki-erkölcsi éberségre és kitartásra szólított fel egy olyan világban, amely arra ítéltetett, hogy abnormális normalitásban éljen. Fontos az előttünk álló út személyes és alapos ismerete, hogy ne csapjanak be a hamis útjelző táblák, a tömegzaja és a megjövendőlt események utánzótt másai, mivel nem szabad szem elől téveszteni a célt, amelyért eddig dolgoztunk, éltünk, s amelynek teljesedését várjuk. Az Ábrahám, Izsák és Jákob családjában történt eseményeknek és azok napjainkig ható következményeinek megértése volt a prédikáció témája.

A közösség öröme másnap reggel folytatódott. Az áhítat perceiben Ioan Câmpian-Tătar testvér felvázolt

A NYUGDÍJAS ADVENTISTA LEKIPÁSZTOROK EGYESÜLETÉNEK TALÁLKOZÓJA – 2023. AUGUSZTUS 18-21. – MÉHKERT

néhány igazságot a Szentélyről, amelyet a Profétaság Lelkének írásaihoz hasonlóan a mai keresztény világ egyáltalán nem tart fontosnak. Mi azonban nem hagyhatjuk figyelmen kívül a Szentély fontosságát, amelyben – bármilyen szögéből is szemléljük – felfedezzük Jézus kegyelmét és üdvözítő szeretetét, amit később a golgotai áldozattal bizonyított.

A szombatiszkolai tanulmány felszólított, hogy vizsgáljuk meg, milyen mértékben formálja Krisztus és szeretete a mi életünket. A délelőtti istentiszteleten Emilian Niculescu testvér bibliai példákkal próbálta bemutatni az erő három – fizikai, intellektuális és erkölcsi – formáját, amely által Isten munkálkodik. A megemlített bibliai példák közül kiemelte Mózes, akit Isten temetett el, majd később feltámasztott és csodálatos módon a mennybevitellel meg is jutalmazott.

A délutáni találkozó a szombati imádat „desszertje” volt. A közös éneklés, a kórus és a zeneszámok még szelbé tették a testvéreink által elmondott tapasztalatokat, akik ezekben is felismerték Isten kezét és hatalmát. Egyszerűen megfellekedtünk az idő múlásáról, ezért történetelt meg, hogy néhány óra elteltével úgy határoztunk, hogy a hátramaradt programszámokra majd a 2024-es találkozó alkalmával fogunk sort keríteni. Még vacsora után, késő estebe nyúlóan is hallottunk szép tapasztalatokat, emlékeztetéseket, felemelő történeteket.

Másnap, a reggeli elfogyasztása után a viszontlátás reményében köszöntünk el egymástól. Ha Isten tervével és szeretetével megegyezik, akkor ugyanitt találkozunk a következő alkalommal is. Ha visszazanánk, láthatjuk Isten irántunk tanúsított jóságát és szeretetét, és talán nem mondhatunk mást, csak azt, amit Jákob is mondott imájában, mielőtt megkapta az áldást: „Kisebb vagyok minden te jótéteményednél és minden te hűségednél, amelyeket a te szolgálóddal cselekedtetél; mert csak pálcámmal mentem vala által ezen a Jordánon, most pedig két sereggé lettem” (1Móz 32:10). ■

Ioan Suci, nyugdíjas lelkipásztor

A NAGY SZEMLÉLŐ A KVANTUMFIZIKÁBAN

Európában, a XX. század elején Niels Bohr, Werner Heisenberg és Erwin Schrödinger egy új elmélettel, a kvantumfizikával állt elő, és ámulatba ejtette az egész világot. Korábban az osztrák Ernst Mach azt állította, hogy az atom csupán az emberi képzelet szüleménye, mivel még senki sem látta. „Ami nem látható, az nem is létezik”¹ – mondta. Az ateista tudós, az *ésszerű pozitivizmus*² lelkes híve és támogatója szerint az Isten-fogalom teljesen értelmetlen, mivel nem bizonyítható.

Bohrt és Heisenberget nem tudták befolyásolni Mach állításai, inkább Einstein új elméleteitől bátorítva jutottak arra a meggyőződésre, hogy a látható dolgokon túl van egy láthatatlan világ, s ebből kiindulva tették le a huszadik század egyik új és legfontosabb elméletének alapjait.

Addig azt hitték, hogy az anyag parányi részecskékből áll, amelyek a newtoni mechanika és a gravitáció törvényei alapján mozognak. Az új elmélet azt feltételezte, hogy immár létezik egy más elvek alapján működő mikro-univerzum. Előbb elméleti, majd kísérleti szinten felfedezték a saját szabályok alapján működő elektronokat. Erwin Schrödingert megérintette Einstein azon kijelentése, miszerint a fénynek kettős természete van: hullám és részecske, ezért bebizonyítja, hogy ugyanezzel a tulajdonsággal rendelkeznek a szubatomiok is, mivel az elektron is hullámként működik. Ezt Max Born 1928-ban azzal egészítette ki, hogy épp e tulajdonságának köszönhetően lehetetlen meghatározni az elektron helyét, ráadásul egyszerre több helyen is, „bárhol előfordulhat”.³ Bohr és Heisenberg ezt az elméletet felkarolva megfogalmazta a kvantumfizika tételeit, amelyek tömören a következőket tartalmazzák: 1. Az energia parányi csomagok, úgynevezett kvantumok formájában fordul elő; 2. Az anyag apró részecskékből áll, így részecskéként és hullámokként is működik; 3. A hullám-jellegének köszönhetően az atom egy időben több helyen és állapotban is előfordulhat.⁴

Noha a kor fizikájában kevés szó esett Istenről, implikációi közvetlenül Istenhez kapcsolódtak. Az új elmélet egy alapvető teológiai kérdést vetett fel: a szabad akarat és Isten létezésének kérdését. Newton és Einstein szerint a szabad akarat illúzió, mivel az anyagi világ egy, a mindent uraló felsőbbrendű Tudat pontos törvényeinek van alávetve. A Biblia szenvedélyes kutatójaként Newton

hitte (a Dániel és a Jelenések könyveiben található próféciaakra vonatkozó magyarázatait előszere-ttel idézik a protestánsok), hogy Isten létezik, és törvények által uralja a világegyetemet. Einstein bár visszafogottabban, de elfogadta Isten létezését. Így nyilatkozott: „Életemet különböző erők határozzák meg, amelyekre nem tudok hatni. Mint például erre a makkra, amelyben ott rejlik az élet... Kezdve a rovaroktól egészen a csillagokig, minden bizonyos törvényeknek engedelmeskedik. Az emberi lény, a növényvilág, a kozmikus por ugyanazt a táncot járja, aminek egy láthatatlan Énekes komponálta meg a dallamát és a ritmusát.”⁵

Isten, a „láthatatlan Énekes” irányítja a világegyetemet és világunkat. Az ember átveheti a karmesteri pálcát, és Isten nélkül szerkesztheti meg saját zenéjét. Erwin Schrödinger megértette, hogy az anyagi világ az energiának csupán egyik formája, amelyet ha alávétünk a valószínűség törvényeinek, akkor kihagyhatjuk belőle Istent. Közölte Bohrral, hogy ha az elmélete átvénné Isten helyét, s így vezetné be a fizikába a valószínűség fogalmát, akkor máris bánja, hogy előállt a javaslataival. Az elmélete alapján például egy fa állhat akár a lábán, akár felaprítva, akár elrothadva, anélkül, hogy bárki tudomást szerezne róla. A 3. tétel értelmében a fa egy időben mindhárom állapotban előfordulhat, de csak egy kívülálló szemlélő határozhatná meg pontosan, hogy melyikben.

NOHA A KOR FIZIKÁJÁBAN KEVÉS SZÓ ESETT ISTENRŐL, IMPLIKÁCIÓI KÖZVETLENÜL ISTENHEZ KAPCSOLÓDTAK. AZ ÚJ ELMÉLET EGY ALAPVETŐ TEOLÓGIAI KÉRDÉST VETETT FEL: A SZABAD AKARAT ÉS ISTEN LÉTEZÉSÉNEK KÉRDÉSÉT.

Schrödinger a következő kísérletet javasolta a valószínűség-állítás megcáfolására: a *macska-paradoxont*. Egy képzeletbeli macskát zárt dobozba helyeztünk, amelybe kívülről nem lehetett belátni. A dobozban van egy szerkezet, egy kalapács és egy mérges gázzal töltött üvegcsé. A szerkezet tartalmaz egy darab radioaktív urániumot, ami egy óra alatt vagy feleződve lebomlik, vagy ugyanekora valószínűséggel nem bomlik le. A radioaktív lebomlást észlelő szerkezet működésbe hozza a kalapácsot, amely összetöri az üvegcsét, megölve ezzel a macskát. Mivel zárt dobozról van szó, senki sem tudhatja, hogy mi történik a doboz belső részében, így hát Bohr elmélete szerint a macska vagy él, vagy már elpusztult. Ahhoz, hogy ezt eldöntsük, ki kell nyitnunk a dobozt.⁶

Schrödinger élő-halott macskája paradoxon. Hogy lehet egy időben élő is, halott is? A fa a lábán áll, vagy a földön fekszik? Hogy határozhatjuk meg akár a macska, akár a fa állapotát csupán a szemlélésünk által? A kvantum-elmélet nem határozza meg a macska állapotát, ami vagy halott, vagy élő.

Einstein is hasonló állásponton volt, ezért a vendégei előtt gyakran gúnyolódott Bohr állításaival: „Nézzék meg a Holdat! – mondogatta. – Tudták, hogy csak azért létezik, mert egy egér épp a Holdat bámulja?” Így utasította el a valószínűség kvantum-elméletét, és így próbálta hangsúlyozni, hogy a világ azért létezik, mert Valaki egy-szer létrehozta.

A *macska-paradoxon* fizikusok és filozófusok egész nemzedékét készítette arra, hogy felülvizsgálják Isten létezésének kérdését. Bohr kvantum-elmélete akaratlanul is Isten létezése mellett érvelt. Amennyiben a fizikai világ egy szemlélőnek köszönhetően létezik, akkor annak a szemlélőnek Darwin miért tagadta a létezését? Ha ez a Szemlélő határozza meg az anyagi világ létezését, akkor a mi létezésünk azt igazolja, hogy minden látható valóság ellenére létezik egy felsőbbrendű Szemlélő. Nem lennénk azok, akik vagyunk, ha Ő nem létezne.

Eugene Wigner, Nobel-díjas fizikus is ezt hangsúlyozza: „Nem fogalmazhatjuk meg a kvantumfizika törvényeit anélkül, hogy ne utalnánk egy tudatos Szemlélőre.”⁷ A kvantumfizika nem létezhet Isten nélkül. Ehhez teszi hozzá Andrei Linde: „Emberként nem tudom, hogyan létezhetne a világegyetem egy külső szemlélő nélkül. Mi és a világegyetem egységben vagyunk... Nem tudom elképzelni azt az elméletet, amelyből hiányzik az egyetemes Tudat, a Szemlélő... Szemlélők nélkül halott lenne a világegyetemünk.”⁸ Michio

Kaku pedig felteszi a költői kérdést: „Beszélhetünk-e kozmikus tudatról?”⁹ A válasz pedig egyértelműen IGEN.

Bohr kvantumelméletében a Szemlélőnek olyan hatalmasnak kell lennie, hogy irányítani tudja a világegyetemet, mindenütt jelenvalónak, hogy minden létezési formát láthasson, öröknek, hogy uralhassa az időt, és élőnek, hogy uralma alatt tartthassa az életet. Ez a szemlélő maga Isten. Dávid mondja: „Uram, én Istenem, nagy vagy te igen... Ő fundálta a földet az ő oszlopain, nem mozdul az meg soha örökké” (Zsolt 104:1,5). Mózes pedig kijelenti: „És látá Isten, hogy minden, amit teremtett vala, íme igen jó” (1Móz 1:31). Isten alkot, és a világegyetem előtt igazolja, hogy a teremtett világ megfelelt eredeti szándékainak: „A teremtés végén tartott áttekintés, valamint a kijelentés, hogy minden igen jó, igazolták a teremtés minőségét. Minden tökéletes volt a maga nemében, és minden élőlény megfelelt Teremtő által meghatározott rendeltetésének.”¹⁰

Schrödinger macskája még egy alapvető dolgot sugall: nem azért élünk, mert Valaki szemlél minket, hanem azért, mert ez a Valaki megitta a pusztító mérget. A bűn miatt jött, mivel a „bűn zsoldja” a halál (Róm 6:23), és bár Jézus azért imádkozott a Gecsemáné-kertben, hogy az Atya távoztassa el tőle a halál poharát (Mt 26:39), irántunk tanúsított szeretete mégis arra készítette, hogy Ő igya ki annak tartalmát. Helyettünk itta meg a mérget, hogy az Ő sebei által meggyógyulhassunk (Ézs 53). Függetlenül attól, ami a dobozban történik, a macska él. ■

Dr. Benone Corneliu Lupu, lelképásztor, Róma, Olaszország

1. John T. Blackmore: *Ernst Mach. His Work, Life and Influence*, Los Angeles, 1972, 67. o.
2. Az ésszerű pozitívizmus elmélete mindent tagad, ami nem igazolható, bizonyítható.
3. Griffith David, Schroeter Darrell: *Introduction to quantum mechanics*, Cambridge, 2018, 24. o.
4. M. Kaku: *Mondi paraleli*, Torino, 2005, 166. o.
5. D. Brian: *Einstein: A Life*, New York, 1996, 186. o.
6. Schrödinger szerint az urániumatom (A) 0,5%-os valószínűséggel fog bizonyos időn belül lebomlani. Íme, a képlet: $A = 1/2$ (radioaktív + nem radioaktív). Ebből következtethetünk a macska (M) képletére: $M = 1/2$ (élő + halott). Tehát a macska él is, halott is.
7. R. Crease, C. Mann: *The Second Creation*, Milano, 1986, 67. o.
8. A. Linde: „Discover”, 2002. június, 48. o.
9. M. Kaku: *Mondi paraleli*, Torino, 2005, 80. o.
10. *Bible Commentary*

AZ ISTENI HELYETTESÍTŐ BENONE LUPU

BÁR JÉZUS AZÉRT IMÁDKOZOTT A GECSEMÁNÉ-KERTBEN, HOGY AZ ATYA TÁVOZTASSA EL TŐLE A HALÁL POHARÁT (MT 26:39), IRÁNTUNK TANÚSÍTOTT SZERETETE MÉGIS ARRA KÉSZTETTE, HOGY Ő IGYA KI ANNAK TARTALMÁT.

A PSZICHOPATOLÓGIA ÉS A BŰN, VALAMINT A JÉZUS KRISZTUS ÁLTALI GYÓGYULÁS (II)

Ellen G. White a keresztény pszichopatológia fogalmait használva a tantételbeli félreértések kontextusában beszél az elmezavar bizonyos okairól és kialakulásáról: „Visszatekintve, úgy érzem, hogy az elmeegógyintézet sok betegét az enyémhez hasonló élmény juttatta ide. Lelkiismeretüket lesújtotta a bűntudat, s reszketeg hitük nem merte igényelni Isten bűnbocsánatra tett ígéreteit. Hallgatták a pokol hagyományos leírásait, míg a vért is meg nem dermesztette ereikben, s rá nem vésődött emlékezetük tábláira. Ébren és alva, a félelmetes kép örökön előttük volt, míg a valóság bele nem veszett a képzeletbe; míg nem láttak mást, mint a pokol lobogó lángjait, s nem hallottak mást, csak a kárhozottak sikongását. Az ész elvesztette királyi székét, s az agy megtelt a borzalmas álom vad képzeletével. Akik az örökké égő pokol tételét tanítják, jól tennék, ha utánanéznének, hogy ki e kegyetlen hit szerzője.”¹

Az idézet alapján megérthetjük, hogy létezik keresztény pszichopatológia is, ami olyan tantételbeli félremagyarázásokból alakul ki, amelyeket a hagyomány vagy a vallásos kényelem nyomására fogad el az ember. Erre megoldásként nemcsak lelki, hanem pszichológiai egészségünk érdekében is alkalmaznunk kell a bérei hívők példáját, akik „bevévük az ígét teljes készséggel, naponként tudakozva az írásokat, ha úgy vannak-é ezek” (Csel 17:11). Fontos ismernünk és hinnünk az igazságot és csak kimondottan azt az igazságot, amely Jézusban van, hiszen Jézus Krisztus az az igazság, amely a kinyilatkoztatás által ismertté lett (Jn 14:6).

„Az emberiség ellensége tudta, hogy a tévelygéstől mentes, tiszta igazság, hatalmas, megmentő erő,”² éppen ezért igyekszik állandóan elhomályosítani azoknak az embereknek az elméjét (2Kor 4:4), akik nem látják meg Krisztus tökéletes szépségét és kiegyensúlyozottságát. „Buzgósága sosem tette szenvedélyessé. Állhatatos volt, de nem csökönyös; jótékony, de nem gyenge; gyengéd és együtt érző, de érzélgősség nélkül. Valóban társas lény volt. Együttal helyesen tartózkodó, nem adott alkalmat illetlen bizalmaskodásra. Mértékletessége sosem vezette vakbuzgóságra vagy szigorúságra; nem szabta magát e világhoz, de nem volt közömbös a legegyszerűbb ember szükséglete iránt sem. Éberén figyelte mindenki szükségletét.”³ A múltban és a jelenben is valóban

Ő a legszebb az emberek között (Zsolt 45:3), és így látják Őt mindazok, akiket a Szentlélek vezérel (Fil 3:10).

Az örök pokollal ellentétes tantételbeli félreértés

A pokollal és az örök kínokkal kapcsolatos téves, ésszerűtlen, nem biblikus hittel szemben ott van az a félfogás is, amely szerint „Isten végtelen szeretetében és irgalmában olyanokat is üdvözít, akik kegyelmét visszautasítják. Csakis a kereszt fényében ismerhetjük fel a bűn iszonyatos voltát. Emberek, akik azt állítják, hogy Isten kegyelme nagyobb annál, semhogy a bűnöst kutasítsa, tekintsenek fel a Golgotára. Az emberiség megváltásának más módja nem volt; a keresztfán bemutatott áldozat nélkül az emberiség sohasem szabadulhatott volna meg a bűn beszenyező hatalmától, és soha többé nem léphetett volna szent lényekkel közösségbe. Enélkül nem válhattak volna a lelki élet részeseivé sem. Ezért vette Krisztus magára az engedetlenek bűnét, és szenvedett helyettük. Isten Fiának szeretete, szenvedése és halála bizonyítja a bűn rettenetes nagyságát; megértetik velünk, hogy nincs más menekvés a bűn hatalmából, és nincs más reményünk a magasabb rendű életre, csak ha Krisztusnak engedelmeskedünk.”⁴ A Krisztus iránt engedelmes szív a Krisztus által vezetett engedelmes elme és gondolkodás. A Szentlélek szüntelen vezetése nélkül az elme összezavarodik, ami különböző keresztény pszichopatológiák kialakulásához vezet.

Az a tévhit, miszerint Isten túlságosan jó ahhoz, hogy megvesse a bűnösöket, az isteni elvárásokkal szembeni felelőtlen életvitelhez vezet. Az Úr lényegében missziós természetű elvárásokat állít hűségesei elé. „Hanem veszték erőt, minekutána a Szent Lélek eljő reátok: és lesztek nékem tanúim...” (Csel 1:8). „A missziómunkára való elhívás nem az egyház találmánya, hanem krisztusi elhívásként az egyház létezésének értelme.”⁵

Az egészséges és a Szentlélektől megvilágított gondolkodásmód (Róm 9:1) azt feltételezi, hogy megértjük mindazt, ami foglalkoztatja Istent, és készek vagyunk kivenni a részünket az Ő munkájából. Isten a szeretet, az emberi lények Teremtője és Megváltója, akikkel törődik, és minden vágya üdvözíteni azokat, akik Jézus Krisztus által elfogadják az örök életet. Ahogy a testi egészség is tettekben, tevékenységben nyilvánul meg, hasonlóképp

pen az értelmi-érzelmi egészség is együttérzésben, bölcsességben, a mások hasznára való készségben és a jó cselekedetekben mutatkozik meg, Isten dicsőségére.

Meggyógyulva az Ő szeretete által a lélekmentés érdekében

A keresztény pszichopatológiát, a maga összes tantételebeli meggyőződésével, megértésével és magatartásával együtt remekül foglalja össze Pál apostol: „Ezt mondom annakokáért és bizonysgot tesztek az Úrban, hogy ti többé ne járjatok úgy, mint egyéb pogányok is járnak az ő elméjüknél hiábavalóságában, kik értelmükben meghomályosodtak, elidegenültek az isteni lélettől a tudatlanság miatt, mely az ő szívük keménysége miatt van bennük... Ti pedig nem így tanultátok a Krisztust” (Ef 4:17-18, 20).

Az „elméjüknél hiábavalósága” kifejezés az ésszerűtlen, a nem Krisztus igazságára és szeretetére, a nem miszsiós küldetésre összpontosító gondolkodásmódra utal. A logikus gondolkodásmód az ésszerű információk feldolgozása, mely folyamat az „amennyiben – akkor” ketős fogalmon alapszik.⁶ Krisztus így szól: „Ha engem szerettek, – akkor – az én parancsolataimat megtartsátok... Ti az én barátaim vagytok – akkor vagytok az én barátaim –, ha azokat cselekszitek, amiket én parancsolok néktek” (Jn 14:15; 15:14). Mivel az üdvösség Isten ajándéka a Krisztusba vetett hit által, és nem a vallásos vagy bármiféle cselekedeteink eredménye, Isten elvárja, hogy vezetése és kegyelme alatt miszsiós jócselekedeteket tegyünk (Ef 2:8-10). Nem az „elménk hiábavalósága” vagy a hiábavaló gondolatok vezérelnek, amikor logikusan gondolkodunk, és így szólunk a mi szívünkben: „Azért szeretem Krisztust, mert Ő csodálatos szeretettel szeret engem (1Jn 4:19). Ezért engedelmeskedem Krisztusnak, és leszek az Ő tanúja. Szeretnék szolgálni az Ő vezetése alatt a lelkek megmentése érdekében.”

Az isteni lélettől való elidegenedés azt jelenti, hogy nem ismerjük Isten aggodalmait, fájdalmait és óhaját, amit a megmentésre váró emberek iránt érez. „Azok a lelkek, akik az evangélium hirdetésének siettetését vagy akadályoztatását mérlegelik, általában saját álláspontjukat a világhoz viszonyítva alakítják, nem pedig Isten és a világ viszonyában. Kevesen gondolnak arra a szenvedésre, amelyet a bűn okozott Teremtőnknek. Az egész menny együtt szenvedett Krisztussal haláltusájában. Ez a szenvedés azonban nem Krisztus emberré létekor kezdődött el, és nem is fejeződött be akkor. A kereszt kinyilvánítja tompult érzékeink számára azt a fájdalmat, amit a bűn kezdettől fogva okozott Isten szívének.”⁷ A Szentlélek vezetése által látjuk a keresztnél Isten fájdalmát, amit a bűn okozott Neki, és látjuk azt a hatalmas vágyat, amivel üdvözíteni akarja az embert. Ennek a ténynek az ismerete a kőszív meglágyulását eredményezi, ami azt jelenti, hogy érzékenyek és jóindulatúak leszünk, és készen állunk az isteni akarat szerinti áldozathozatalra a bűnösök megmentése érdekében. „Szeretteim, ha így szeretett

minket az Isten, – akkor – nekünk is szeretnünk kell egymást” (1Jn 4:11).

Pál, miután a Római levél első felében csodálatos módon bemutatja a hit általi megigazulást, a 9. fejezetet azzal kezdi, hogy sajnálkozását fejezi ki azokról azokról, akik elutasították Jézus Krisztust. „Igazsgot szölok Krisztusban, nem hazudok, lelkiismeretem velem együtt tesz bizonysgot a Szent Lélek által, hogy nagy az én szomorúságom, és szüntelen való az én szívemnek fájdalma; mert kívánám, hogy én magam átok legyek, elszakasztva a Krisztustól az én atyámfiáért – az üdvösségükért –, akik rokonaim test szerint” (Róm 9:1-3). Pál elméjét és gondolatait a Szentlélek világította meg, s így egészséges elmének és gondolkodásnak örülhetett. Az elvesztett üdvösség iránti nagy szükségletére való tekintettel Pál egészséges érzellemmel reagálva próbált Krisztus munkatársává válni, hogy megmenthesse azokat a zsidókat, akik vallásos gondolataik hiábavalóságában éltek, és elhomályosult elméjük miatt elidegenedtek Isten életétől.

Következtetés

A keresztény pszichológia mindazon hívők értelmi és magatartásbeli egészségéért tesz, akik hisznek Jézus Krisztusban. A keresztény pszichopatológia a keresztények életét felkavaró tényezők megértésére törekedve fedezte fel, hogy ezeket a bűn, vagyis az Istentől való elidegenedés és a helytelen tantételek elfogadása, ápolása okozza. „Bűn tekintetében, hogy nem hisznek én bennem” (Jn 16:9). Akkor nem hiszünk Krisztusban, ha nem vagyunk hajlandók megismerni az Ő személyiségének szépségét és tökéletességét, és nem akarjuk megismertetni Őt másokkal, hogy üdvösséget nyerjenek.

Krisztus, az Ő szeretetének hosszútűrése által gyógyítja irányt vesztett lelkünket, és az igazság szeretetét, az isteni igazság szeretetét, valamint miszsiós elhívást sugall számunkra, hogy ténylegesen megismertethessük Őt azokkal, akik erre vágnak. ■

Liviu Văduva, lelkipásztor, Munténiai Egyházterület

**BEFETETETT
TALENTUM
LIVIU
VĂDUVA**

1. Ellen G. White: *Értelem, jellem, egyéniség*, 2. köt., 454. o.
2. Ellen G. White: *Próféták és királyok*, 505. o.
3. Ellen G. White: *Evangelizálás*, 636. o.
4. Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*, 31. o.
5. Alejandro Bullon: *I will Go*, Editorial Safeliz, S. L., Madrid, 2020, 19. o.
6. Daniel David: *Tratat de Psihoterapie Cognitive și Comportamentale*, Editura Polirom, București 2012, 72. o.
7. Ellen G. White: *Előtte az élet*, 263. o.

A JELENÉSEK KÖNYVÉT ÁTSZÖVŐ VÖRÖS FONAL (IV)

Az engesztelés napja, az ítélet napja

A következő ceremoniális ünnep, amelynek teljesedését a Jelenések könyve a kürtzengés ünnepének időrendi sorrendjében követi és hirdeti, az „engesztelés napja”, más néven az „Ítélet napja.

**BIZTOS
SZABADULÁS
EMILIAN
NICULESCU**

Az engesztelési ünnepet a hetedik hó tizedik napján tartották. E nap fontosságát a jelképes szolgálatokban az hangsúlyozza, hogy a templomi szertartások aznap sokkal összetettebbek voltak, mint máskor. Különbőség mutatkozott például a főpap különleges

szolgálatában: ez volt az év egyetlen napja, amikor a főpap bemehetett a Szentek Szentjébe, az egyedüli nap, amikor bizonyos áldozatok révén a templom jelképesen megtisztított. Különböző üzenettel bíró áldozatokat mutattak be ezen a napon (az Úrért kijelölt kecskebak feláldozása, és egy kecskebak kiűzése a pusztába). Egyedül ezt a ceremoniális napot kellett olyan szentül megünnepelni, mint a hetenkénti szombatot.

Az engesztelés napja és a szombat közötti kapcsolatot a hármasság üzenetben is megtaláljuk, amely ismételen a szombathoz mint a teremtés emlékűnnepének a fontosságát és a végítélethez való kapcsolódását hirdeti.

„És láték más angyalt az ég közepén repülni, akinél vala az örökkévaló evangélium, hogy a föld lakosainak hirdesse az evangéliumot, és minden nemzetségnek és ágazatnak, és nyelvnek és népnek, ezt mondván nagy szóval: Féljétek az Istent, és néki adjatok dicsőséget: mert eljött az ő ítéletének órája; és imádjátok azt, aki teremtette a mennyet és a földet, és a tengert és a vizek forrásait” (Jel 14:6-7).

Láthatjuk, hogy János evangélista ugyanazt a kifejezést használja az utolsó ítélet bejelentésére, mint amit az evangéliumában a húsvét ceremoniális ünnepének a beteljesedésekor használt: „eljött az... órája”. „A húsvét ünnepe előtt pedig, tudván Jézus, hogy eljött az ő órája, hogy átmenjen e világból az Atyához, mivelhogy szerette az övéit e világon, mindvégig szerette őket” (Jn 13:1).

A történelmi húsvét teljesedésének pillanatát hirdeti Dániel könyvében a 70 hétről szóló prófécia, amely az utolsó hét közepén teljesedett: „A hatvankét hét múlva pedig kiirratik a Messiás, és senkije sem lesz” (Dán 9:26). Ugyanez a profetikus könyv jelzi a nagy történelmi pillanatot is, az engesztelés napját, a leghosszabb profetikus időszak, a 2300 nap végén: „És monda nékem: Kétezer és háromszáz estéig és reggelig, azután kiderül a szenthely igazsága” (Dán 8:14).

A 2300 napra vonatkozó prófécia tehát azt az időpontot hirdeti, amely az utolsó ítélet során a mennyi Szentély

tényleges megtisztításakor következik be, és ez a prófécia 1844-ben lezárult. „Mert ezen a napon engesztelés lesz értetek, hogy megtisztítson titeket; minden bűnötöktől megtisztultok az Úr előtt” (3Móz 16:30).

A tényleges ítéletet Dániel írta le a 7. fejezetben. A szöveg rámutat, hogy feljegyzések alapján zajlik az ítélet, és az, akit ítélnék, nincs jelen. Lehet, hogy épp ezért nem volt előírva a zsidók számára, hogy az engesztelés napján mindannyian megjelenjenek a jeruzsálemi templomban, viszont mindenkinek fel kellett készülnie lelkiileg erre a napra. „Mert ha valaki nem sanyargatja meg magát ezen a napon, irtassék ki az ő népe közül” (3Móz 23:29).

Aznap a főpap kétféle ruházatot viselt: a szertartás első részében a szokásos papi öltözetet, ebben végezte az engesztelési szolgálatot, rámutatva Jézus közbenjárói szolgálatára a vizsgálati ítélet idején; a szertartás második részében pedig ünnepi öltözetet vett föl, majd az ünnepnap végén kiment, hogy megáldja a népet, Jézus Krisztus dicsőséges visszajövetelét szemléltetve ezzel.

A Jelenések könyve a továbbiakban rámutat arra is, hogyan zajlik az Azazelért kijelölt kecskebak elűzése: Sátán ezer éves magányát szemlélteti, amely eseményre Jelenések 20. fejezete utal.

A sátoros ünnep teljesedésének bejelentése

János a 21. fejezetben leírja az újjáteremtés végeredményét („új Ég és új Föld”), majd körülírja az Új Jeruzsálem alászállásának csodálatos jelenetét, amit érdekes módon a sátoros ünnephez társít.

„Ezután láték új eget és új földet; mert az első ég és az első föld elmúlt vala; és a tenger többé nem vala. És én, János látám a szent várost, az új Jeruzsálemet, amely az Istentől szálla alá a mennyből, elkészítve, mint egy férje számára felékesített menyasszony. És hallék nagy szót, amely ezt mondja vala az égből: Ímé az Isten sátora az emberekkel van, és velük lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velük, az ő Istenük” (Jel 21:1-3).

Ettől kezdődően az üdvözültek abban az előjogban részesülnek, hogy megízlelhetik az Új Föld gyümölcseit. A Jelenések könyve ezzel az ünnepi örömhangulattal zárul, hasonlóan a sátoros ünnephez, amely a hét ceremoniális ünnepszorozat zároakkordját képezte.

A Jelenések könyvét átszövő vörös fonál tehát a megváltási terv lépésről lépésre történő teljesedését követi, ahogy azt a ceremoniális rendszerrel az Ótestamentum is bemutatta. ■

Emilian Niculescu, nyugdíjas lelképásztor

„HALÁLOS SEB”, VAGY ABSZURD SZÍNJÁTÉK

Bevezető

Korábbi írásomban a Jelenések 13. fejezetében található leírással kapcsolatosan hangsúlyoztam, hogy a tengeri fenevad nem lehet *kizárólag* a pápaság, mivel a fenevad több egy szarvnál és egy fejnél. Magába foglalja a tíz szarvat és a hét fejet, a Dán 7. fejezetében leírt fenevadakat, sőt még azoknál is többet. Az ihletett írás nem véletlenül mutatja be ilyen összetett, rémítő és első látásra megtévesztő formában.

E megfontolások segítenek megérteni, hogy amennyiben a fenevad több a pápaságnál, és belefoglaltatik az egész katolikus, ortodox és hitehagyó protestáns kereszténység, amely az államhatalmat használta/használja uralma gyakorlására, mindebből az következik, hogy a halálos seb nem csupán a pápaságra, hanem bármely intoleráns keresztény rendszerre mért végzetes csapás.

Az, hogy napjainkban számos egyház már nem gyakorol elnyomást, még nem bizonyítja, hogy véglegesen változtatott az elvein és a jellegén. Azért toleráns, mert a kereszténységben belül a világi hatalmak vannak túlnyomó többségben, és a laikus államokban biztosított az állam és az egyház entitásának szétválasztása. Csakhogy mindez fájdalmak árán, vérrel valósult meg a Francia Forradalommal kezdődően, majd folytatódott előbb a nyugati, később pedig a keleti forradalmakkal.

Jelenések 13. fejezetében a halálos seb alatt nemcsak a pápa 1798-as letartóztatását és a pápai államiság időleges megszűnését értjük. A pápaságot már 751-ben hatalmas veszteségek érték, amikor a longobárdok annekálták Szent Péter Örökségét. De más pápák is fogságba kerültek. A hírhedt Hildebrand (VII. Gergely) pápa 1077 januárjában, Canossában napokon át várakoztatta a feloldozásért érkező IV. Henrik császárt. Válaszként a „bűnbánó” császár 1080-ban visszatért Itáliába, és leváltotta VII. Gergelyt. A foglyul ejtett pápa száműzetésben halt meg 1085-ben. Csakhogy a Jelenések 13. fejezetében említett halálos seb nemcsak egy pápára, hanem magára a pápaság intézményére vonatkozik, pontosabban politikai és vallási befolyásának elvesztésére, ami úgy valósult meg, hogy a szekuláris vagy keresztényellenes ideológiák következtében a Pápai Állam **több ízben megsemmisült.**

Halálos seb a franciáktól

A francia forradalmi kormány 1791 és 1797 között elkozbotta a Franciaország területén található pápai birtokokat Avignon-ban és Vénessin-ben, stb., majd 1798-ban a köztársasági hadsereg elfoglalta a Pápai Államot.¹ A pápát megfosztották hatalmától, vagyis **megsemmisült a Pápai Állam**, és helyébe kikiáltották a Római Köztársaságot. VI. Piuszt letartóztatták és Franciaországba hurcolták. A drámai események hatására hosszú időn át több pápa is a Piusz nevet

vette föl. A hat hónapon át tartó „pápahiány” után, 1799-ben Napóleon konzul segédletével új pápát választottak (VII. Piuszt). A nagyravágyó konzul a katolicizmus helyreállítójaként tetszelgett, mivel szüksége volt a pápa politikai támogatására.

Az új pápa első intézkedésként 1801. július 15-én megpróbált tárgyalni Franciaországgal. A Szentszék és Napóleon között konkordátum² kötött, amely rögzítette a pápai állam határait, és a Francia Birodalom területén vallásszabadságot biztosított a katolikusoknak.³ VII. Piusz azonban mindezzel nem elégedett meg, mivel a Pápai Állam így kisebb területre korlátozódott. Viszszakövetelte azokat a birtokokat is, amelyeket a Pápai Állam határain kívül veszített el (Avignon-ban, Vénessin-ben, Bolognában, Ferrarában), kérését azonban elutasították. Felszólalt a francia szekularizmus ellen, és támadta a polgári házasságkötés érvényességét. Emellett a nem katolikusok vallásszabadsága ellen is síkra szállt, és megdöbbenését fejezte ki amiatt, hogy „Krisztus szent és szeplőtelen menyasszonyát, amelyen kívül nincs üdvösség, egy szinten említi az eretnek sektákkal, sőt magával a galád zsidósággal.”

A pápa azért elégedetlenkedett, mert a franciaországi egyház helyreállítása nem a régi jog szerint valósult meg. Az 1802-ben kelt szervezeti cikkelyek a következőképpen szabályozták az egyház és az állam viszonyát: a polgári házasság érvényesnek tekinthető vallási szertartás nélkül is; fennmaradt a papi rendnek szánt tizedbefizetések visszaszorítása és az egyházi javak világi kézbe kerülése; a papok csökkentett fizetést kaptak, és nagyon sok papot fele anynyi fizetéssel amolyan „pótlólagos” parókiákba helyeztek. A vasárnapot viszont újból hivatalos munkaszüneti nappá nyilvánították, noha a republikánus naptárt csak 1805-ben szüntették be végérvényesen.

Napóleon 1804. május 18-án császárrá kiáltotta magát, és a koronázási ceremóniára, amire 1804. december 2-án került sor, VII. Piusz pápát is meghívta. De mivel mielőbb szeretett volna érvényt szerezni szándékának, saját kezével helyezte a fejére a koronát, a pápa tehetetlen szemlélődése közepette. Botrányos megaláztatás volt ez a Szentszékre nézve, mivel korábban mindig a pápa koronázta meg a császárokat és a királyokat, az uralkodók pedig a pápa lábait csókolgatták.

Amikor Napóleon 1806-ban a testvérét, Joseph-et ültette Napoly trónjára, a pápa már nem volt hajlandó részt

AZ APOKALIPSZIS FORGATÓKÖNYVEI FLORIN LAIU

A HALÁLOS SEB NEM CSUPÁN A PÁPASÁGRA, HANEM BÁRMELY INTOLERÁNS KERESZTÉNY RENDSZERRE MÉRT VÉGZETES CSAPÁS.

venni a koronázási szertartáson (később azonban meg gondolta magát, mert arra számított, hogy így engedelmességre készítheti a császárt). Az incidens nagyon zavarta Napóleont, aminek az lett a következménye, hogy a pápa kijelentette a császár kiközösítését. Két gógós ember került szembe egymással: a pápa és a császár, a „cserép” és a „vas”. Napóleon azonnal Róma ellen indult, és mivel nem sikerült kiegésznie, elfoglalta Romagna tartományt, majd 1809-ben kihirdette a Pápai Állam anektálását. Rómát a Birodalom szabad városává nyilvánította, és a pápának megengedte, hogy Rómában lakjon, sőt még életjáradékot is kiszabott neki.

A pápa viszont nem engedett korábbi előjogaiból. Következésképpen az 1809-es év egyik éjszakáján, császári rendeletre egy francia zászlóalj körbevette Vatikánt, s a pápát magával vitte Itálián át Franciaországba, ahonnan hasztalan próbált megszökni. Éveken át Fontainebleau várában tartották fogva. **A Pápai Állam újból megsemmisült.**

Aztán 1813-ban a két „kakas” békét kötött egymással, újabb konkordátum született, mivel most már mindketten bajban voltak. VII. Piuszt kiszabadították, és visszatérhetett Rómába, Napóleon viszont már nem léptethette életbe a konkordátumot. Miután Európa nagy részét legigázta, és Oroszországot is lerohanta, a több oldalról szorongatott császárnak vissza kellett vonulnia, 1814-ben pedig lemondatták, és Elba szigetére száműzték. A Bécsi Kongresszus 1814-ben visszaállította az európai monarchiákat (a Francia-, a Belga-, a Spanyol- és az Olasz Királyságot) és a Pápai Államot.

Úgy tűnt, hogy az egyház több európai országban is visszaszerzi befolyását, csak hogy akkoriban igen alacsony volt a pápaság megítélése és hatalma. A Római Egyház sebének begyógyítását célzó próbálkozásai közepette VII. Piusz visszaállította a jezsuita rendet, amelyet XIV. Kelemen pápa még 1773-ban a katolikus uralkodók nyomására feloszlattat. Addig a jezsuiták nem részesültek semmilyen védelemben, kivéve azokat, akik a protestáns Kaiser (a porosz Nagy Friderik) vagy az ortodox Oroszországban, II. Katalin cárnő szárnyai alatt húzták meg magukat. A helyreállított jezsuita rend azonban nem volt hosszú életű. Néhány évvel később kiűzték őket Oroszországból (1820), majd Franciaországból (1830) és más országokból is.

A VII. Piuszt követő pápáknak folyamatosan meg kellett küzdeniük a szekularizmussal. XII. Leó pápa (1823–1829) elítélte a vallásszabadságot, a toleranciát, a Biblia- és missziótársulatokat. VIII. Piusz pápa (1829–1830) még hevesebben lépett fel a protestantizmus és a szekularizmus előretörése, az „eretnek” és „törvényen kívüli” bibliafordítások, a vegyes házasságok, a szabadművészek és a nemzeti szuverenitás elvének érvényesítése ellen. Már a Szentszék „magasságából” is látni lehetett, hogy a pápaság egyre kevesebb hatalommal bír, még az egyházon belül is.

A Pápai Állam lakosságának életszínvonala ugyanolyan silány volt, mint a többi katolikus királyságban, vagy talán még annál is rosszabb. Elmaradott állam volt, amit ultrakonzervatív papok és arisztokraták kormányoztak. Nem volt használható úthálózata, és mindent a szenny meg a banditizmus uralt. A fővárosba vándorolt szegény réteg túlszűfolt negyedekben húzta meg magát, ami csak rontott a helyzeten. Mindennapossá váltak a népfelkelések és a gyilkosságok. A zsidók gettóban éltek, ahonnan naplemente után már nem járhattak ki.

A Francia Forradalom után a Pápai Államban jelentősen megromlott az életszínvonal. A vakbuzgó vezetők a lázadásoktól tartva szigorú cenzúrát és büntetéseket vezettek be. Noha hivatalosan erkölcsi értékekről prédikáltak, széles körben elterjedt a prostitúció és a szerencsejátékok őrülése, amit immár nem lehetett visszaszorítani, a hivatalnokok pedig egészen jól éltek a megvesztegetésből.

Halálos seb az olaszoktól

A következő pápa, XVI. Gergely (1831–1846) folytatta elődei ténykedéseit, és ellenszegült minden modern törekvésnek. Megválasztásával egy időben a Pápai Államban kirobbant a forradalom, amit az osztrákok levertek. Nem engedélyezte még vasút építését sem a Pápai Állam területén. Elszántan ellenezte a „liberalizmust”, vagyis a politikai toleranciát, amely még a franciaországi katolikus papok között is felütötte fejét. A pápa számára mindez „züllött szabadosság”, „az egyház meggyalázása és az egyre elharapózódó forradalmi nyomorúság elmélyülése”, „eretneki okádékokkal teli szennycsatorna” volt. A legkárosabbnak a sajtószabadságot tartotta, amit nem győzött eléggé átkozni; a lelkiismereti szabadságot pedig egyenesen bolondságnak nevezte.

IX. Piusz pápának (1846–1878) kezdetben volt néhány modern kezdeményezése, ellenszenvet táplált a jezsuitákkal szemben, és olasz államföderációt javasolt, pápai irányítással. Az olaszok lelkesedtek a terv iránt, mert arra számítottak, hogy majd úgyis ők fogják irányítani a pápát. Csakhogy az Európán átsöprő 1848-as forradalom és a kommunizmus megjelenése arról győzték meg a pápát, hogy szembe kell szállnia a modernizmus minden formájával. A szekuláris forradalom meghozta a vallásszabadságot, s így Olaszország északi részén, 1848-tól kezdődően megszűntek a valdensek elleni üldözések. Ezzel is bebizonyosodott, hogy teljes szakadás állt be a pápa és a nép, sőt még a Pápai Állam között is, aminek következtében a pápának 1849. február 9-én el kellett menekülnie Rómából. Az összehívott nemzetgyűlésen a Pápai Állam polgárai kikiáltották a Római Köztársaságot. **A Pápai Állam tehát újból megsemmisült.**

De a francia seregek alig öt hónap múlva bevették Rómát, és 1849. július 14-én visszaállították a pápai hatalmat, a Pápai Államot. Úgy tűnt, a pápaság még rendelkezik egyfajta (védekező) politikai szereppel, miközben Garibaldi forradalmi csapatai az egységes és szabad

Olaszországért harcoltak, Franciaország és Ausztria pedig kapzsi pillantásokat vetett Itália kincseire.

A helyreállítás után IX. Piusz pápa (1849–1850) vehemens bekebelező és reakciós politikába kezdett, és toális háborút indított a modernizáció ellen. Azt hangoztatta, hogy a szabadság nem válik az egységes hit javára, így próbálta igazolni, hogy a pápaság nem szeretettel és prédikálással, hanem kizárólag kényszerrel és manipulációval győzhet. Az újból befolyásossá vált jezsuiták ráveték IX. Piusz pápát, hogy 1854-ben adja ki a „szeplőtlen szűz fogantatásának” dogmáját, amely szerint Szűz Mária is az örökletes bűn nélkül fogantatott. A Pápai Állam területén újabb népfelkelések törtek ki (1859), de a „Pio Nono” nem hagyta magát.

A piemonti király 1860-ban bevonult a Pápai Államba, meghódítva területének nagy részét. A következő évben megalakult az Olasz Királyság, aminek előbb Torinó, később Firenze lett a fővárosa. Garibaldi „vörös ingesei” még ugyanabban az évben újra harcra szálltak. Olaszország nagy része már 1861-ben a Victor Emanuel által kormányzott királysághoz tartozott. Garibaldi forradalmi csapatai 1862-ben és 1867-ben megtámadták a francia seregek által őrzött pápai Rómát.

A pápa azonban nem engedett az övéből. 1864-ben kiadta a Syllabus-enciklikát, amely 80 pontban ítélte el a vallási- és polgári szabadságokat. Ezzel azonban csak olajat öntött a tűzre, és általános felháborodást váltott ki, ami felgyorsította Európa pápaságtól való eltávolodását. De a pápa fittyet hányt a jelekre, és kihasználva, hogy a pápai tekintélyre, valamint a régi hagyományokra hivatkozva sikerült kihirdetnie a szeplőtelen szűz fogantatásának tételét, összehívta az I. Vatikáni zsinatot (1869–1870), ahol kihirdette a **pápa tévedhetetlenségének tanát**, azt a katolikus elvet, amely addig nem volt hivatalos és kötelező jellegű. A pápa és a jezsuita rend által elnökölt zsinat manipuláció által szerezte meg a 780 küldött többségének szavazatát.

A pápa teljhatalommal vezette a zsinatot, hogy biztos legyen az ellenszavazatok kiiktatásában. A küldöttek közül sokan elleneztek; egyesek azért, mert nem egy hagyományos tanról volt szó, mások viszont attól féltek, hogy az egyház még inkább magára haragítja a polgári kormányokat. Amikor a küldöttek némelyike azzal érvelt, hogy a hagyomány nem szentesíti ezt a tant, a pápa ingerülten visszavágott: „A hagyomány én vagyok!” A tant végül egy minimális többség megszavazta, miután 115 személy ellenezte, és távozott Rómából.

Az eset újabb szakadást okozott a Katolikus Egyházban. A németországi és svájci katolikusok egy része nem fogadta el az új tant, s ezért még napjainkban is a Régi Katolikus Egyház néven külön egyházi entitásként működnek.

A világot megdöbbenette a pápa és a jezsuiták magatartása. Még Ausztria is felmondta a Pápai Állammal kötött konkordátumot. Eközben Franciaország hadba vonult a poroszok ellen, ezért visszavonta a Pápai Államot

védő csapatait, s így 1870-ben az olasz forradalmárok elfoglalhatták Rómát. **A Pápai Állam újból megsemmisült.** A pápai hadsereget is feloszlatták. A kormány vállalta, hogy biztosítja a pápa sérthetlenségét és Vatikán függetlenségét a külpolitikában, a lelki hatalom szabad gyakorlását, és évenkénti járulék fizetését. A pápa csak a vatikáni és a lateráni paloták, illetve a Castel Gandolfo fölött tarthatta meg a birtokjogát.

A vatikáni fogoly

IX. Piusz pápa visszautasított mindenféle tárgyalási kezdeményezést az olasz állam részéről, magát pedig vatikáni fogolynak nevezte, miközben folytatta heves kirohanásait a modernizáció ellen. Bezárkózva hangoztatta, hogy azért nem járhat ki Rómába, mert fennáll a veszélye, hogy a vallás ellenségeivel, forradalmárokkal vagy protestánsokkal találkozik, akik büntetlenül elmondhatják neki a véleményüket. Ettől kezdve krónikus ellenségeskedés alakult ki közöttük, ami 1929-ig tartott, mely idő alatt a pápát „vatikáni fogoly” néven is emlegették.

Franciaországban 1870-ben újabb forradalom tört ki, és kikiáltották az új köztársaságot. Törvény írta elő az egyház és az állam szétválasztását, és bevezették az ingyenes laikus oktatást. A kommunisták 1871-ben rövid időre átvették a hatalmat Franciaországban. Olaszországban az állam egyesítése és az egyházi jogok korlátozása 1870-ben történelmi megvalósításnak számított. Egyenlő jogokat kapott minden egyház. Rómában, 1872-ben egy valdens professzor még nyilvános vitát is kezdeményezhetett arról, hogy Péter apostol járt-e egyáltalán Rómában. A latin-amerikai kormányok az európaiak példáját követve kezdtek áttérni a laikus államformára. Németországban 1873-ban történt meg az egyház és az állam szétválása, és betiltották a jezsuita rendet.

Az egyház és az állam közötti szakadék egyre mélyült, és sokasodtak az elnyomó hatalmak (az egyház és az arisztokrácia) elleni zavargások. A keresztényellenes, racionalista filozófiák (darwinizmus, marxizmus, stb.) az egész keresztény világban rombolni kezdték a hitet.

A pápa 1871 után is tovább tiltakozott palotájának „börtöncellájából”, megdöbbenését fejezve ki az európai államok katolikusellenes, liberális magatartása miatt. 1872-ben a németekhez intézte hírhedt kijelentését: „Még megtörténhet, hogy hamarosan a magasból elszabadul az a Kő, amely összezúzza a kolosszus lábait!”⁴ A papokat arra lázította, hogy ne engedelmességeskedjenek a polgári törvényeknek, mivel azok a Katolikus Egyházat egy szinten kezelik a többi egyházzal.

A Katolikus Egyház Európa-szerte vezető társadalmi szerepének feladására kényszerült. Az áruló protestánsból pápistává lett, hírhedt Manning bíboros felszólalt a pápaság és az egyház megaláztatása ellen, amit szentségtörő módon Jézus szenvedéseivel hasonlított:⁵

„Látták Őt elárulva, megkötözve, meghurcolva, ütlelve, bekötött szemmel és ostromozva; látták Őt kereszt-

tet hordozva a Kálvárián, aztán keresztre feszítve, a világ által megvetve, és így szóltak: »Ha Ő Izrael királya, akkor azonnal szálljon le a keresztről, és hiszünk neki.« És ugyanezt mondják ma is: »Látjátok ezt a Katolikus Egyházat, Isten Egyházát, amely gyenge és tehetetlen, és még a magukat katolikusnak nevező nemzetek által is megvetett.

A következő pápa, XIII. Leó (1878–1903) is elítélte a modern kormányok által biztosított szabadságokat. 1884-ben azért ítélte el a szabadkőműveseket, mert támogatták a laikus államformát. Az olasz állam legitimitását sem ismerte el. Elődjéhez hasonlóan ő is vatikáni fogolynak nevezte magát. Értelemszerűen ő sem járt ki a palotájából, és ellenséges magatartást tanúsított az olasz kormánnyal kötendő bármilyen megbékélési próbálkozással szemben, sőt, hevesen támadta azokat a papokat, akik a megbékélést merészelték szorgalmazni. Az olasz királyhoz látogató katolikus fejedelmeket sem fogadta a Vatikánban. Ettől eltekintve a zarándokok továbbra is Róma jogos uralkodójaként tekintettek rá, és így éljeneztek: „Éljen a király-pápa!”

XIII. Leó viszont újra felvette a kapcsolatot Svájjal, az Oszmán Birodalommal és Oroszországgal. Politikájának részeként minden országban igyekezett megalakítani egy erős katolikus pártot, amivel már a helyi kormány is kénytelen szövetségre lépni, hogy így engedelmeket csikarhasson ki az egyház részére. Folyamatosan egyesülésre szólította fel a keleti ortodoxokat, sőt, még a protestánsokat is, majd egy tanácskozást is összehívott, és szabályzatot dolgozott ki az egyesülés előkészítésére.

A következő pápa, X. Piusz (1903–1914) folytatta elődei politikáját. Hevesen ellenezte Franciaországban az egyház és az állam szétválasztását, amire Franciaország válaszként megszakította diplomáciai kapcsolatait a Szentszékekkel. Elrendelte, hogy a katolikus egyetemek filozófiai és teológiai professzorai teyenek fogadalmat a modernizáció megtagadása mellett. Ő is próbált közeledni a keletiekhez és a protestánsokhoz.

XV. Benedek pápa (1914–1922) szemtanúja volt az első világháborúnak, amely nyomán számos monarchia megbukott, majd kialakult egy hatalmas multinacionális kommunista tömb, amely csak mélyítette a hagyományos kereszténység halálós sebéit.

Megbékélés és stratégiaaváltás

XI. Piusz pápa (1922–1939), elődeitől eltérően újabb konkordátumot kötött 1929-ben az olasz kormánnyal (Lateráni Egyezmény). Ezáltal lefektette az immár Vatikán Városának nevezett Új Pápai Állam jogi alapjait, amelynek az olasz kormány is elismerte a függetlenségét. A Pápai Állam 1870-ben elkobzott területeit ugyan már nem kapta vissza, ellenben busás pénzbeli kártérítésben részesült. Az egyezmény jogokat és előjogokat írt elő az egyháznak az oktatás és a házasságkötés terén, és Olaszországban hivatalos államvallási státuszt biztosított a katolikusoknak.

A politikai, lelki és erkölcsi veszteségek miatt megítélt 1929-es kártérítések azonban nem érték fel a Napóleon idejében, vagy az 1949-ben visszaszolgáltatót tételeket, viszont a közel 60 évnyi veszteségek és politikai feszültségek után úgy tűnt, hogy ez az esemény lehetővé fogja tenni a Francia Forradalom idején elveszített pápai tekintély teljes helyreállítását.⁶ Ez azonban nem következett be.

Feltevődik a kérdés: vajon ez volt a Jelenések 13. fejezetében említett halálós seb begyógyulásának kezdete? Az Adventista Bibliakommentár a következőképpen válaszol erre a kérdésre: „A pápaság a Francia Forradalmat követő években fokozatosan újjáéledt, de ismét vereséget szenvedett, amikor 1870-ben elvették tőle a Pápai Államokat. Jelentős eseményre került sor 1929-ben, amikor a Lateráni Egyezmény újra hatalmat adott a pápának, és Rómában egy 108,7 holdas területen létre jöhetett Vatikán Városa. Ettől eltekintve a próféta egy sokkal fontosabb helyreállítást tart szem előtt. János azt látta, hogy a seb teljesen begyógyult... Következésképpen a föld minden lakosa – a hűségese kis csoportjának kivételével – a fenevadat imádja. Ez a jövőben fog bekövetkezni. Noha a pápaságot bizonyos csoportok magasztalják, a széles tömegek semmiképp sem tisztelik még őt. De mindez változni fog. A Jelenések 13:11-12 verseiben található fenevad el fogja érni, hogy a föld lakosai imádják a fenevadat, amelynek a halálós sebe begyógyult.”

A halálós seb nemcsak a pápai intézményt és a katolicizmust érintette. Az álkeresztény fenevadon ejtett seb a régi rendszerre és a keresztény hitre és kultúrára sújtó hatalmas politikai csapást jelképezi, amit tovább rombolt a szekularizmus és a keresztényellenesség. ■ *(Folytatjuk)*

Florin Lăiu, nyugdíjas bibliatanár

1. A „Pápai Állam” gyakran a „Pápai Államok” megnevezés alatt tűnik fel, lévén, hogy több tartományt foglalt magába.
2. Konkordátum: a Szentszék és valamely állam között kötött politikai egyezmény, amely rendezi a Katolikus Egyház státuszát az érintett államon belül.
3. Ebben az időben a katolicizmus nem hivatalos, hanem többségi vallásnak számított, és vallásszabadságot biztosított a nem katolikusoknak is. A pápa ismét püspököket nevezhetett ki. Az állam vállalta, hogy fizetést ad a papi rendnek, a klérus pedig engedelmisségi fogadalmat tett az állam iránt. A pápaság lemondott az 1790 után elvett francia birtokairól.
4. A pápa a Dán 2:34, 45 verseiben említett kőre utalt. A hagyományos katolikus magyarázat szerint a Kő Krisztus lelki országa, melyet az Úr Péter gondjaira bízott (Mt 16:18).
5. Henry Edward Manning: *The Temporal Power of the Vicar of Jesus Christ*, Burns and Lambert, London, 1862: 140-141. <https://archive.org/details/a592026000mannuoft/page/n205/mode/2up>
6. Jean Carrere „A pápaság diadala” című könyve 1929-ben román nyelven is megjelent, amelyben az író kijelenti: „Senki sem merészkedik a Szentszék végzetéről beszélni, mivel olyan erőteljes meggyőződésen és felfoghatatlan gondolon alapszik, amit egyetlen emberi nemzedék sem képes elpusztítani”. 1930-ban jelent meg Joseph Bernhart „*Vatican, trone du monde*” című könyve, amely ugyancsak a pápai hatalom helyreállítását élteti.

A TÍZPARANC SOLAT (2MÓZ 20:2-17)

Az alábbi körökben azok a parancsolatok találhatók, amelyeket Isten adott Mózesnek a Sínai hegyen. Helyezzétek megfelelő sorrendbe ezeket!

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

**OLVASOK ÉS
FELFEDEZEK**
**ALINA
CHIRILEANU**

Alina Chirileanu,
az Unió Gyermekosztálya
igazgatójának asszisztense

Ne lopj!

Ne ölj!

*Ne hágd át
a házassági
fogadalmat!*

*Én, az Úr vagyok
a te Istened,
ne legyenek néked
idegen isteneid!*

*Ne csinálj
magadnak
faragott képet!*

*Tiszteld atyádat
és anyádat!*

*Az Úrnak,
a te Istenednek
nevét hiába
fel ne vedd!*

*Ne kívánd azt,
ami a felebarátodé!*

*Emlékezzél meg
a nyugalomnapról,
és szenteld meg azt!*

*Ne tégy a te
felebarátod ellen
hamis
tanúbizonyítást!*

FEKETEHALMI EGÉSZSÉGGKÖZPONT

*Ajándékozd meg évekkel az életedet!
Töltsd meg élettel az éveidet!*

Codlea, Geamăna-zóna F. N., Brassó megye
Tel: 0727221111 E-mail: office@codlea.eu Web: www.codlea.eu

